

TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN PROJEKTITYÖSKENTEELYN AVULLA

Case: Makuvaltaa - ravintolakabaree

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelma
Ravintolan johtaminen
Opinnäytetyö
Kevät 2007
Tiina Siidorow

Lahden ammattikorkeakoulu
Hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelma

SIIDOROW TIINA: Tapahtumanjärjestäminen projektityös-
kentelyn avulla
Case: Makuvaltaa-ravintolakabaree

Ravintolan johtamisen opinnäytetyö, 46 sivua, 8 liitesivua

Kevät 2007

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli osallistua uuden tapahtuman, Makuvaltaa-ravintolakabareen, suunnitteluun ja järjestämiseen. Yhtenä tavoitteena oli perehtyä tapahtumanjärjestämisen vaatimuksiin ja kuvata tapahtuman suunnittelua ja toteutusta.

Tässä työssä pohditaan tapahtuman strategiseen ja operatiiviseen suunnitteluun liittyviä osa-alueita Makuvaltaa-ravintolakabareen näkökulmasta, joka valmistui syksyllä 2005 yhteistyössä Matkailun ja Musiikin laitoksen yhteistyönä.

Teoriaosuudessa käsitellään tapahtumanjärjestämisen osa-alueita sekä projektityöskentelyn perusteita. Opinnäytetyössä käsitellään projektityön eri vaiheita, koska niiden avulla voidaan edetä järjestelmällisesti tapahtuman järjestämisen ideoinnista lopulliseen suoritukseen. Projektityöskentelyä ja siinä opittuja asioita voidaan hyödyntää käytännön tapahtuman suunnittelussa. Lisäksi teoriaosuudessa käydään läpi, mitä lupia tarvitaan.

Opinnäytetyön muoto on toiminnallinen: tavoitteena oli osallistua uuden tapahtuman järjestämiseen ja suunnitteluun sekä tehdä opas. Työ antoi mahdollisuuden kehittää PowerPoint muotoisen cd-opaan, joka koostuu tapahtuman järjestämisen tärkeimmistä asioista.

Työ on laadittu siten, että sitä voidaan käyttää suuntaa-antavana apuneuvona uusien tapahtumien suunnittelussa. Opas onnistui mielestäni toivotulla tavalla ja täytti sille asetetut tavoitteet.

Avainsanat: Tapahtuman järjestäminen, tapahtuma, projektityö, projektityöskentely,

Lahti University of Applied Sciences
Faculty of Tourism and Hospitality

SIIDOROW TIINA:

Organizing an Event as a Project
Case: Makuvaltaa - Restaurant Cabaret

The Thesis of Restaurant Management, 46 pages, 5 appendices.

Spring 2007

ABSTRACT

The purpose of this thesis was to participate planning and organizing of a new event, Makuvaltaa – Restaurant Cabaret. One of the aims was to orientate to and describe the planning and implementation of an event.

This thesis studies strategic and operative planning of an event. The case is Makuvaltaa – Restaurant Cabaret, produced by the Faculty of Tourism and Hospitality and the Faculty of Music in Lahti University of Applied Sciences.

The theory part deals with organizing of event and basics of project work. This thesis deals with the different phases of project work, because they help in proceeding in planning, organising and implementing the event systematically. In addition the theory part lists all the licences needed for organizing an event.

This is a functional thesis. One of the aims was to orientate to and describe the planning and implementation of an event and make to manual.

The thesis includes a PowerPoint manual on cd with the most import things to remember when planning and organizing of events. Furthermore, the manual can be used as a trendsetter for future events. A PowerPoint manual succeeded the way it was meant to.

Keywords: Organizing an event, event, project work, project working

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Aiheen valinta	2
1.2	Työn tavoitteet ja aiheen rajaus	2
1.3	Tutkimusongelma ja – kysymykset	3
1.4	Tutkimusmenetelmien valinta	4
2	MAKUVALTAA TAPAHTUMAN STRATEGINEN SUUNNITTELU	6
2.1	Tapahtuman järjestämisen syy (miksi?)	10
2.2	Tapahtuman kohderyhmän valinta (kenelle?)	11
2.3	Tapahtuman luonne (mitä?)	12
3	TAPAHTUMAN OPERATIIVINEN SUUNNITTELU	15
3.1	Tapahtuman toteutus (miten?)	15
3.2	Tapahtuman sisältö (millainen?)	17
3.3	Tapahtuman järjestäjä (kuka?)	18
4	TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN	21
4.1	Tapahtumapaikan valinta	22
4.2	Tapahtuman järjestämisen ajankohta	23
4.3	Tapahtuman budjetti	23
4.4	Tapahtuman markkinointiviestintä	24
4.5	Palveluiden ulkoistaminen	27
5	TAPAHTUMAN ARVIOINTI	29
5.1	Tapahtuman laatu ja arviointi	30
5.2	Kokemusten hyödyntäminen tulevaisuudessa	35
6	PROJEKTITYÖSKENTELEY TAPAHTUMASSA	36
6.1	Projektin määritelmä	36
6.2	Projektin perustaminen	36
6.4	Projektin toteuttaminen tapahtumassa	38
6.5	Projektin organisointi ja ohjaus tapahtuman järjestämisessä	39
6.6	Projektin päättäminen ja arviointi	39
6.7	Tapahtuman järjestämisen opas projektityöskentelyn avulla	40

7 OPINNÄYTETYÖPROSESSIN ARVIOINTI	44
LÄHTEET	47
LIITTEET	49

1 JOHDANTO

Olen ollut kiinnostunut erilaisten tapahtuman järjestämisestä työskennellessäni kolmessa eri ravintola-alan cateringpalveluita tarjoavassa yrityksessä restonomiopintojeni ohessa. Matkailun laitoksella tuli mahdollisuus osallistua tapahtuman järjestämiseen syksyllä 2005 uuden Makuvaltaa-ravintolakabareen puitteissa. Sain siitä idean tutustua samalla lähemmin tapahtuman järjestämiseen liittyviin tekijöihin ottamalla tietoperustaksi näkökulman projektityöskentelyn työskentelyvaiheista.

Tapahtuman järjestäminen vaatii siihen osallistuvilta ideointia, huolellista suunnittelua ja keskinäistä vastuujakoa unohtamatta kuitenkaan taloudellista näkökulmaa sekä sitoutumista tapahtuman onnistumisen takaamiseksi. Onnistunut tapahtuma ja siitä saadut kokemukset antavat hyödyllistä tietoa suunniteltaessa tulevaisuudessa uusia tapahtumia kokemusten pohjalta, ja siksi on hyvä, että kaikki seikat ideointivaiheesta päätösvaiheeseen asti olisi kirjattuna ylös.

Opinnäytetyössäni tarkastelen mitä tapahtumaa järjestettäessä tarvitsee huomioida ja miten huolellinen suunnittelu projektityöskentelyn avulla auttaa luomaan onnistuneen tapahtuman. Samalla opinnäytetyön tuloksena syntyi cd-rom- muotoinen opas tapahtuman järjestämisestä tapahtuman suunnittelu ja toteuttamisen tarvitseville henkilöille. Cd-opasta voidaan käyttää suuntana muihin järjestettäviin tapahtumiin ja niiden suunnitteluun.

1.1 Aiheen valinta

Opinnäytetyöni aiheen ideointi lähti liikkeelle, kun osallistuin projektiopintojeni puitteissa Makuvaltaa-ravintolakabareen ideointiin, suunnitteluun ja toteutukseen Matkailun laitoksella, työskentelemällä toteutusvaiheessa keittiötöissä projektinvetäjänä. Ravintolakabaree Makuvaltaa toteutettiin Matkailun laitoksella vuonna 2005 lokakuusta joulukuun alkuun pikkujouluseasonkiaikaan. Ravintolaproduktoon, joka koostui näytelmästä ja musiikista, osallistui musiikkiteatterin opiskelijoita Musiikin laitokselta. Ravintolakabareen toteutuksesta vastasi Musiikin laitoksella lehtori Kristiina Kattelus ja Matkailun laitoksella restonomiopiskelijoita ohjanneet opettajat Tanja Mikkola ja Irmeli Lunqvist. Itse toteutusvaiheessa oli mukana myös Kongressikeskuksen henkilökuntaa keittiö- ja salityöskentelyssä.

Mieleeni nousi projektin aikana ajatus, voisiko tätä hyödyllistä omaa osallistumista tapahtuman järjestämiseen ja kokemusta projektityöskentelystä yhdistää opinnäytetyöhön. Näin syntyi opinnäytetyön aihe tarkastella tapahtuman järjestämistä projektityöskentelyn näkökulmasta. Projektityöskentelyn avulla on mahdollista valmistaa hyvä tapahtuma, sillä sen malli toimii konkreettisenä apuvälineenä tapahtumajärjestelyssä vaihe vaiheelta. Opinnäytetyötä pohtiessani ja tehdessäni halusin yhdistää työelämälähtöisen ja käytännönläheisen aiheen, joka samalla tukee omaa ammatillista osaamistani.

1.2 Työn tavoitteet ja aiheen rajaus

Opinnäytetyöni tavoitteena on käsitellä tapahtuman järjestämistä ravintoloissa ja tehdä pienimuotoinen cd-opas tapahtuman järjestämisestä. Työni avulla pyrin luomaan helppokäyttöisen oppaan, jota voitaisiin käyttää tapahtuman järjestämisen apuvälineenä ja suuntana uusien tapahtumien suunnitteluun. Opinnäytetyössäni on otettu mukaan esimerkki Makuvaltaa-ravintolakabareesta ja siihen liittyvistä osatekijöistä projektityöskentelyn näkökulmasta.

Rissasen (2002, 14) mukaan projekti on johonkin määriteltyyn tavoitteeseen pyrkivä, harkittu ja suunniteltu hanke, jolla on aikataulu, määritellyt resurssit ja oma projektiorganisaatio. Projektin tehtävä on antaa lisäarvoa asettajalleen sekä hyötyä kohteelleen. Se on ainutkertainen ja sillä on selkeä alku ja loppu, eikä projekti toistu sisällöltään koskaan samanlaisena. Projekti on työmenetelmänä myös tehokas ja tavoitteellinen. Projektityöskentelyn avulla on mahdollista valmistaa hyvä tapahtuma, sillä se toimii konkreettisenä apuvälineenä tapahtumajärjestelyssä vaihe vaiheelta.

1.3 Tutkimusongelma ja –kysymykset

Etsin opinnäytetyössäni vastauksia mm. seuraaviin kysymyksiin: 1) Millainen on hyvä tapahtuma, ja miten se saadaan syntymään? 2) Mitä vaiheita ja osatekijöitä on huomioitava tapahtuman järjestämisessä? 3) Miten projektityöskentelyssä opittuja asioita voidaan hyödyntää käytännön tapahtuman suunnittelussa?

Käsittelen opinnäytetyössäni tapahtuman järjestämisen liittyvien osa-alueiden lisäksi projektityön eri vaiheita, koska ravintolassa esimiesasemassa olevat henkilöt saavat usein työkseen suunnitella ja toteuttaa erilaisia ravintolatiloiissa tapahtuvia tapahtumia. Tapahtumien järjestämisessä noudatetaan usein projektityön eri vaiheita, koska projektityöskentelystä on saatu hyviä lopputuloksia sen tehokkuuden ja tavoitteellisuuden ansiosta.

Tapahtumia voivat olla esimerkiksi erilaiset syntymäpäivät, juhlatilaisuudet, teema-tapahtumat, musiikkitapahtumat, organisaation omat pikkujoulut tai vaikka seminaarit luentoineen. Jokainen tapahtuma vaatii ensin jonkinlaista ideointia, suunnittelua, aikataulun laatimista, budjetointia, tiedottamista, markkinointia, toteuttamista ja loppuarviointia onnistuneisuudesta. Esimies- tai johtavassa asemassa oleva henkilö toimii tapahtuman suunnittelu- ja toteutusvaiheessa tapahtuman ”tuottajana”, jossa hän tarvitsee selkeää tietoa erilaisten tapahtumien järjestämiseen ja tuottamiseen liittyvistä tekijöistä, jotta kaikki suunniteltu onnistuisi parhaalla mahdollisella tavalla.

1.4 Tutkimusmenetelmien valinta

Toiminnallisen opinnäytetyön lopullisena tuotoksena on aina jokin konkreettinen tuote, kuten kirja, ohjeistus, tietopaketti, portfolio, messu- tai esittelyosasto tai tapahtuma. Toiminnallisuus opinnäytetyössä tarjoaa tekijälleen konkreettisia välineitä teorian ja käytännön yhdistämiseen. Teoreettisen pohdiskelun sijaan pyritään etsimään hyvin käytännöllisiä ratkaisumalleja. (Vilka & Airaksinen 2003, 9-51.)

Halusin yhdistää ammatillista osaamistani uusien asioiden oppimiseen ja minulle tarjoutui ruoanvalmistuksen laajentaminen tapahtuman osallistumiseen sekä järjestämiseen. Tästä syntyi ajatus oppaan luomisesta, joka antoi mahdollisuuden laajentaa osaamista oppaan suunnitteluun ja tekemiseen.

Osallistuessani Makuvaltaa – ravintolakabareen suunnitteluun ja toteutukseen, päätin pitää opinnäytetyöpäiväkirjaa kaikista suunnitelmista, keskeisistä tapahtumista sekä syntyneistä ajatuksistani. Opinnäytetyöpäiväkirja toimii hyvänä apuna, muistella jälkikäteen sitä, mitä kaikkea on tehnyt työn etenemisen aikana. Opasta luodessani, palasin lukemaan opinnäytetyöpäiväkirjaani ja syntyneitä ajatuksiani sekä kirjoitin muistiin, mitä kaikkea sattui oppaan tekemisen, prosessin aikana.

Opinnäytetyössäni yhdistyy kaksi osaa, teoreettinen raporttiosuus ja produkti, eli opas, joka on tallennettu cd-muotoon. Teoriaosuutta valitessani tutustuin useaan eri kirjaan, jotka kertoivat tapahtuman järjestämisestä, sekä muutamaa kirjaan, jotka kertoivat projektityöstä ja projektityöskentelyn eri vaiheista. Päädyin käyttämään teoriaosuudessa pääteoksina Vallon ja Häyrisen teosta Tapahtuma on tilaisuus, opas onnistuneen tapahtuman järjestämiseen ja Kauhasen, Juurakon ja Kauhasen kirjoittamaa kirjaa, Yleisötapahtuman suunnittelu ja toteutus.

Kolmantena pääteoksena käytän Iiskola-Kesosen uudehkoa kirjaa Käsikirja tapahtumajärjestäjille. Valintaani vaikuttivat kirjojen selkeä esitystapa ja ohjeiden käytökelpoisuus. Kirjojen opastusta voi hyvin käyttää eri tiloissa tapahtuvaan tapahtumien järjestämiseen, vaikkakin ne ovat yleisteoksia tapahtuman järjestämisestä.

Rissasen Projektilla tuloksiin käsittelee mielestäni hyvin projektin suunnittelu ja toteutusvaiheita. Niitä on hyvä peilata tapahtuman järjestämiseen koko tapahtuman ajan suunnitteluvaiheesta itse lopulliseen toteutusvaiheeseen, jossa huomioidaan myös muut huomioon otettavat asiat.

Olen tutustunut myös muutamiin Internet-sivustoihin, jotka antavat tapahtuman järjestämisestä selkeitä ohjeita ja ovat hyvin käyttökelpoisia ja helppotajuisia tapahtuman järjestämisestä kiinnostuneille ja niitä suunnitteleville henkilöille. Lainsäädäntöosuus musiikista tulee Teoston ja Gramexin Internet-sivustoista, joista selviää musiikin esittämiseen liittyvä lainsäädäntö tilaisuuksissa ja tapahtumissa.

2 MAKUVALTAA TAPAHTUMAN STRATEGINEN SUUNNITTELU

Tapahtuma on englanniksi ”event”, joka juontaa juurensa latinan verbistä ”evenire”. Sen johdannainen on ”eventus”, joka tarkoittaa tulosta eli jotain, mitä saadaan aikaiseksi. Tästä voidaan päätellä, että tapahtuman tarkoituksena on saada aikaan tulosta, olipa kyseessä mikä liikemaailman tapahtuma tahansa. (Muhonen & Heikkinen 2003, 38.)

Tapahtumien järjestäminen yleisölle ravintolassa aloitetaan usein ensin ideoimalla tapahtuman idea ja suunnittelemalla sen jälkeen tapahtumalle teema. Teemaa seuraa tapahtuman prosessin kulun ja tapahtuman toteutusvaiheen suunnittelu. Tapahtuman suunnittelua voidaan kuvata tapahtumaprosessin kulun avulla. Tapahtumaprosessiin kuuluvat suunnittelu ja toteutusvaihe sekä jälkimarkkinointivaihe. (Häyrinen & Vallo 2003,179.)

Tapahtuma on jo puoliksi tehty, jos se on hyvin suunniteltu. Tapahtuman suunnittelu pitää aloittaa riittävän ajoissa, sillä sen on usein aikaa vievin osuus. Mitä isommasta ja suurempia resursseja vaativasta tapahtumasta on kysymys, sitä enemmän tarvitaan aikaa erilaisiin käytännön järjestelyihin ja itse suunnitteluun. Tapahtuman koko sanelee myös usein ajankäytön varaamiseen varattavaa aikaa.

Suunnitteluun kannattaa ottaa mukaan kaikki ne ihmiset, joiden panosta tapahtuman toteutumisessa tarvitaan. Näin mukaan saadaan erilaisia näkökulmia ja ideoita, ja kaikki tapahtumaan toteuttamassa olevat henkilöt sitoutuvat paremmin tapahtuman tavoitteisiin ja sitä kautta tapahtuman onnistumisen todennäköisyys kasvaa. (Häyrinen & Vallo 2003, 179.)

Yleisötapahtumia on järjestetty kautta aikojen ja niiden historia on yhtä pitkä kuin ihmiskunnankin. Ihmiset ovat kokoontuneet juhlimaan onnistunutta sadonkorjuuaikaa, menestynyttä metsästyskauttaan tai kokoontuneet yhdessä tanssimaan ja laulamaan.

Antiikin kreikan ajoilta tärkeimpiä tapahtumia arvatenkin olivat olympialaiset erilaisine esiintyjineen ja huveineen. Keskiajalla Euroopassa ihmisiä kävivät viihdyttämässä erilaiset kiertelevät seurueet, jotka esittivät yleisölle lauluja ja näytelmiä. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen, 2002, 14–15.)

Ravintolamaailma on alkanut tehdä yhteistyötä erilaisten teatteri- ja musiikkiesitysten kanssa. Ravintolan ja näytelmien yhteistoiminnalla haetaan positiivisia vaikutuksia ravintolan kysyntään ja sitä kautta voidaan kohentaa ravintolan ja teatterin taloutta. Samalla tuottamalla uusia kokemuksia ja elämyksiä nostetaan ravintolan imagoa. Ravintolajohtamisen kannalta erilaisten esitysten ja musiikkinäytelmien tuottaminen luo hyviä edellytyksiä tulevaisuudelle, jos asiaa katsotaan tapahtumien kysynnän näkökulmasta. Tuottamalla erilaisia tapahtumia kuten musiikkinäytelmiä ravintolasaleissa saadaan kohtaamaan toisensa täysin kaksi eri maailmaa, tarkoituksena tuottaa ikimuistoisia tapahtumia kohderyhmälle.

Yhteistä kaikille tapahtumille on niiden järjestämisen monimuotoisuus ja tavoitteellisuus järjestäjien kannalta. Tapahtumaa elävöittää sen yllätyksellisyys ja uusien ideoiden yhdistäminen toisiinsa. Hyvinä esimerkkeinä uusista tapahtumista ravintoloissa pikkujouluaikaan ovat keskiaikaiset juhlat, viikinkiteemat, erilaiset roolileikit ja illallistanssiaiset hovin malliin.

Suunnitteluvaiheessa on huomioitava esimerkiksi musiikillisen ravintolakabareen tai näytöksen ennakkolippujen myynti. Se on aloitettava jo useita kuukausia ennen virallisia näytöksiä. Ennakkoon varattujen näytöslippujen myynti vaikuttaa suoraan tapahtuman kysyntään ja sitä kautta tapahtuman onnistumiseen. Ennakkomyynnillä voidaan tulkita samalla näytöksen kysyntää ennakkoon ja sitä, onko se otettu hyvin vastaan kohderyhmän keskuudessa.

Onnistunut tapahtuma on kuin tähti, joka sykkii lämmintä valoa ja iloa mukana olijoille. Tähti muodostuu kahdesta kolmiosta: strategisesta ja operatiivisesta. Kummassakin kolmiossa on kolme kysymystä, joihin pitää osata vastata ennen tapahtuman suunnittelun käynnistymistä. (Häyrinen & Vallo 2003, 120.)

Strategisessa kolmiossa otetaan huomioon kysymykset:

Miksi tapahtuma järjestetään?

Kenelle tapahtuma järjestetään?

Mitä järjestetään? (Häyrinen & Vallo 2003, 120.)

Miksi-kysymyksellä pyritään vastaamaan siihen kysymykseen, mikä on tapahtuman kantavin ajatus eli tapahtuman tavoite. **Kenelle**-kysymyksellä pyritään vastaamaan siihen, mikä on tapahtuman kohderyhmä. **Mitä**-kysymyksellä vastataan kysymykseen, mitä tapahtumaa ollaan suunnittelemassa ja toteuttamassa. Mitä-kysymyksellä tarkennetaan myös tapahtuman lajia, sitä onko kysymyksessä asia-, viihde tai yhdistelmä tapahtuma ja onko valittu oikea tapahtumalaji valitulle kohderyhmälle.

Operatiivisessa kolmiossa otetaan huomioon seuraavat kysymykset:

Miten tapahtuma järjestetään?

Millainen tapahtuman ohjelma tai sisältö on ?

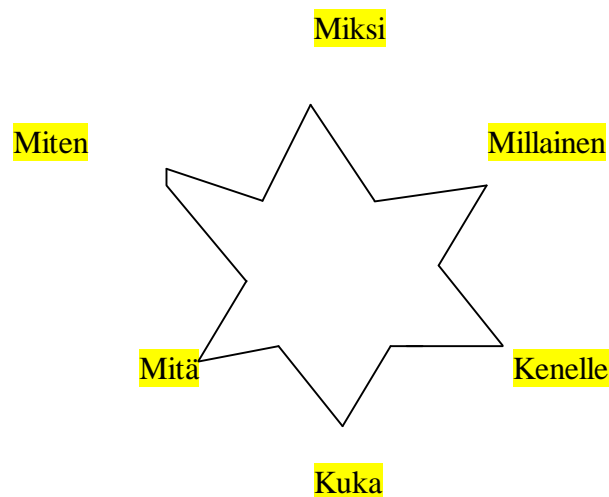
Kuka tapahtuman järjestää? (Häyrinen & Vallo 2003, 122.)

Miten-kysymyksessä pyritään selvittämään se, miten tapahtuma järjestään, jotta tapahtuman tavoite, ideat ja viestit saadaan kohdennettua oikein suunnatulle kohderyhmälle. Tässä voidaan miettiä samalla, järjestetäänkö tapahtuma itse vai ostetaanko tapahtumapalvelut siihen erikoistuneelta ohjelmapalvelutoimistolta. **Millainen**-kysymys auttaa löytämään vastaukset tapahtuman sisällöstä ja ohjelmasta ja siitä, vastaavatko ne tapahtumalle asetettuja tavoitteita ja haluttuja viestejä valitulle kohderyhmälle.

Tapahtuman ohjelma ja sisältö vaikuttaa siihen, halutaanko palkata ulkopuolisia esiintyjä tai juontaja. **Kuka**-kysymyksellä pyritään löytämään vastaukset siihen, kuka oikeastaan kantaa vastuun tapahtuman järjestämisellä ja miten ne vastualueet on jaettu valitun organisaation sisällä.

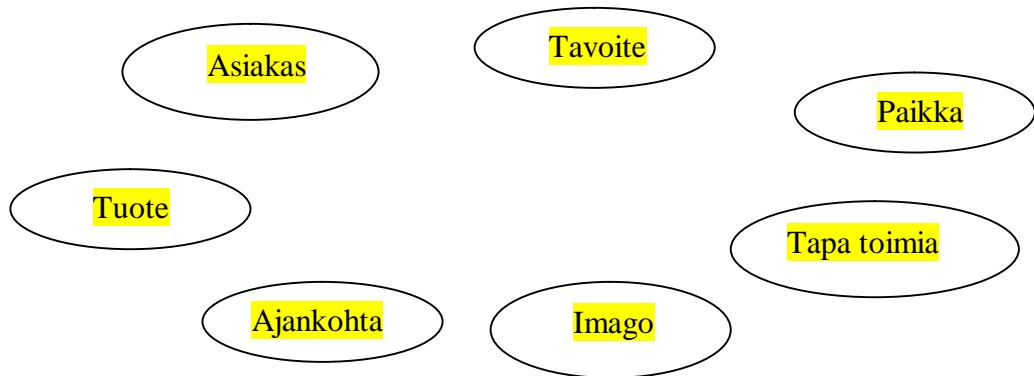
Strateginen kolmio on lyhyesti tapahtuman prosessin suunnittelemista ja operatiivinen kolmio on tapahtuman toteuttamista. Nämä kuusi kysymystä muodostavat yhdessä kaksi kolmiota, joiden täytyy olla tasapainossa keskenään ja jotka vaikuttavat koko tapahtuman onnistumiseen ja kokonaisuuteen.

Onnistuneen tapahtuman tähti

KUVIO 1. Tapahtuman suunnittelun peruskysymykset (Häyrinen & Vallo 2003, 125.)

Ideointivaiheessa voi tapahtumaa tarkastella sen toimintaidean näkökulmasta. Toimintaidean näkökulmassa käydään läpi tapahtuman tavoite, paikka, tapa toimia, imago, ajankohta, tuote ja asiakas. Molemmissa näkökulmissa huomioidaan tapahtuman peruskysymykset.

KUVIO 2. Tapahtuman toimintaidea (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 35).

Tapahtumaa voi tarkastella suunnitteluvaiheessa peruskysymysten (KUVIO 1.) tai tapahtuman toimintaidean (KUVIO 2.) esitettyjen kautta. Näiden asioiden huolellinen läpikäyminen auttaa onnistuneen tapahtuman aikaansaamiseksi.

2.1 Tapahtuman järjestämisen syy (miksi?)

Jokaiselle onnistuneella tapahtumalla on asetettava ensin tavoite (Vallo & Häyrinen 2003, 129). Tavoitteen on oltava kirkkaana mielessä, jotta se tuottaisi tapahtuman järjestäjille halutun tilanteen mukaisen tuloksen. Tapahtuman tavoitteena voi olla uusien asioiden yhdistäminen, kuten Matkailun ja Musiikin laitoksen uusi alkanut yhteinen yhteistyö, jonka tarkoituksena on tuottaa valitsemalleen kohderyhmälle uusia musiikki- ja näytelmäelämyksiä ravintolasalissa tai auditoriossa.

Toisena tavoitteena on tuottaa oppilaitosten opiskelijoille käytännön kokemuksia ja valmiuksia heidän tulevaisuuden ammateissaan. Kolmantena on ravintolan taloudellisen tilan kohentaminen pikkujoulu- ja joulusesonkiaikaan, unohtamatta koulujen imagon ja viestin välittämistä positiivisesti erilaisille kohderyhmille.

Tapahtuman tavoitteen jälkeen kohderyhmälle suunnitellaan minkälaista viestiä he haluavat tapahtumallaan viestiä. Tapahtuman viestiin vaikuttavat organisaatioiden omien tavoitteiden lisäksi mm. tapahtumapaikka, teema, tarjoilu, isännät ja heidän käyttäytymisensä, ajankohta, esitysmateriaalit (Häyrinen & Vallo 2003, 133.)

Makuvaltaa-ravintolakabareen idea oli tuottaa musiikilla ja hyvällä ruoalla yhdistetty elämyksellinen ja nautinnollinen, mieliin painuva kokonaisuus illallisen merkeissä. Samalla asiakkaat saivat tietoa laulujen muodossa ruoan historiasta ja gastronomiasta yhdistettynä musiikillisesti hauskaan ja viihdyttävään kolmiodraamateemaan.

2.2 Tapahtuman kohderyhmän valinta (kenelle?)

Tapahtuman kohderyhmä on mietittävä tarkkaan ennen lopullista tapahtuman järjestämisen aloittamista. Kohteena voivat olla organisaation nykyiset tai tulevaisuuden potentiaaliset asiakkaat, henkilöstö, omistajat, muut oppilaitokset, yhteistyökumppanit, sidosryhmät sekä eri lehtien edustajat. (Vallo & Häyrinen 2003, 135.)

Lisäksi voidaan ottaa huomioon kohderyhmän muita huomioitavia asioita, kuten sukupuoli, ikä, perhetausta, kulutustottumukset, kiinnostus harrastuksiin tai urheiluun, asuinpaikka ja seuran vaikutus (Vallo & Häyrinen 2003, 136). Tapahtuman kohderyhmä ja tavoite määrittelevät, millaista tapahtumaa ollaan järjestämässä.

Makuvaltaa-tapahtuman pääasialliseksi kohderyhmäksi valittiin Fellmannin Kongressikeskuksen asiakasrekisterissä olevat yritysasiakkaat, Päijät-Hämeen Koulutuskonsernin henkilökunta ja Lahden ammattikorkeakoulun opiskelijat. Tapahtuma mahdollisti myös muiden ravintolakabareesta kiinnostuneiden osallistumisen näytöksiin.

2.3 Tapahtuman luonne (mitä?)

Tapahtuma koostuu usein joko asia- tai viihdetapahtumasta tai molempien yhdistelmästä (Vallo & Häyrynen 2003, 155). Tapahtuma voidaan toteuttaa itse organisaation sisällä olevien henkilöiden kesken tai ostaa osa tai koko tapahtuma ulkopuoliselta palvelujen tarjoajalta. Tapahtuman luonne ja tapahtumaan osallistuvat vaikuttavat siihen, missä tapahtuma aiotaan järjestää ja millaiset tilat tapahtuman järjestäminen vaatii. Tapahtuman luonne tarkastelee tapahtuman sisältöä eli sitä tuotetta tai palvelua, joka halutaan järjestää sovitulle kohderyhmälle.

Tapahtuman luonteeseen vaikuttaa myös tapahtuman ajankohta (Vallo & Häyrynen 2003, 163). Jos tapahtuma järjestetään vaikka vuosilomakautena, ajankohta vaikuttaa oleellisesti osallistujamääriin, ehkä jopa negatiivisesti. Pikkujouluaikaan tapahtuma taas tarjoaa yrityksille mahdollisuuden tarjota henkilökunnalle muuta ajateltavaa työnteon vastapainoksi ja voi toimia samalla eräänlaisena kiitoksena hyvästä kuluneesta vuodesta.

Makuvaltaa-ravintolakabaree päätettiin toteuttaa Matkailun ja Musiikin laitoksen kanssa yhteistyössä, koska havaittiin, että tämänytyyliselle tapahtumalle olisi selvästi kysyntää ja se samalla tuottaisi jotakin uutta, jota olisi helppo myydä yritysasiakkaille. Tapahtumalla haluttiin luoda uutta yhteistyötä, jossa Lahden ammattikorkeakoulun Matkailun ja Musiikin laitoksen opiskelijat saisivat osallistua suunniteluun ja toteutukseen opettajiensa ohjauksessa.

Matkailun laitoksen opettajat Tanja Mikkola ja Irmeli Lunqvist lähtivät mukaan ohjaamaan restonomiopiskelijoita ruoka- ja juomatuotteiden sekä tarjoilutehtävien suunnittelussa ja harjoittelussa. Fellmannin Kongressikeskuksen ravintolatoimen päällikkö Jukka Turta oli mukana koko ajan suunnitteluvaiheesta toteutuksiin ja toimi ohjaajana Fellmannin Kongressikeskuksen keittiövuoroissa näytöksien ajan oppilaiden kanssa.

Mukana näytöksissä oli ohjaamassa opiskelijoita Fellmannin Kongressikeskuksen henkilökuntaa. Matkailun laitoksen työntekijä Markku Kahelin vastasi näytösten aikana ääni- ja valomaailman toteutuksesta. Meikkauksesta vastasivat Lahden StyleAcademyn opiskelijat.

Musiikin laitoksen musiikkiteatterilinjan 3.vuosikurssin ohjaajana toimii lehtori Kristiina Kattelus, joka vastasi oman laitoksensa opiskelijoiden näytelmän ohjauksesta ja laulujen harjoituksista. Apulaisohjaajana toimi Suvi Halinen. Mukana oli Musiikin laitokselta myös opettaja Maikki Autio, joka vastasi yhtyeen musiikin ja harjoituksen yhteensovittamisesta. Yhtyeessä olivat lehtorit Pekka Miettinen ja Anu Silvasti mukanaan opiskelijoita, jotka vastasivat musiikillisesta tuotannosta.

Kaiken kaikkiaan koko työryhmässä oli mukana näyttelijäopiskelijoita 7 henkeä, yhtyeessä 4 henkeä, meikkauksessa useita opiskelijoita, kongressikeskuksen henkilökuntaa 5 sekä vakituisia tarjoilijoita ja keittiöhenkilökuntaa, puvustuksessa ja lavastuksessa 3 henkeä, 6 opettajaa, käsikirjoituksen ja musiikin säveltänyt 1 henkilö, opiskelijoita tarjoilutehtävissä 18 henkeä sekä keittiövuoroissa 6 henkeä. Tapahtuman suunnittelu ja toteutus vaati yhteensä noin 60 henkeä onnistuakseen. Tapahtuman työryhmän esittely on liitteessä 1.

Tapahtuman paikan valinnalla on keskeinen merkitys tapahtuman onnistumiselle. Paikkaan liittyy monta erillistä asiaa kuten sijainti, tavoitettavuus (kulkuyhteydet, pysäköinti), tilat (mukavuus), oheispalvelut (ravintolapalvelut), paikan vuokra (tai muut tilasta johtuvat kustannukset), paikan imago ja majoituspalvelut. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 38.)

Tapahtumapaikan tavoitettavuus ja hyvät kulkuyhteydet ovat siis keskeinen tapahtuman kysyntään vaikuttava tekijä. Mahtuuko lähimmälle pysäköintipaikalle pysäköimään isommilla ajoneuvoilla, tai millä kulkuneuvoilla lähimmältä paikallisliikenteen asemalta pääsee kulkemaan? Ravintolatilojen sisustus ja mukavuus sekä ravintolapalvelujen oheispalvelut tarjoavat toisaalta tapahtuman järjestämiselle painoarvoa toteutusvaiheessa.

Makuvaltaa-ravintolakabareen näytös päätettiin toteuttaa Matkailun laitoksen tiloissa, koska Fellmannin Kongressikeskuksen tilat sijaitsivat Lahden keskustassa, hyvien kulkuyhteyksien päässä muista kaupungeista ja lähikunnista sekä sinne oli helppo tulla rautatie- ja linja-autoasemalta. Hyvät parkkitilat lähietäisyydellä tarjosivat samalla paikoitusmahdollisuuden muillekin kulkuneuvoille.

Fellmannin Kongressikeskuksen ravintolatilat tarjosivat hyvät edellytykset helposti sadan hengen asiakastilaisuuksiin, koska ala-aulassa oli säilytystilat ulkovaatteille sekä runsaasti saniteettitiloja, jotka palvelivat hyvin isoja asiakastilaisuuksia. Kakkoskerroksessa sijaitsevaan ruokasaliin saatiin katettua 100 hengelle paikat, salin etuosassa oli näytöslava esiintyjille. Koska ravintolasalissa oli muutoinkin musiikkia, oli siellä jo valmiina joitakin ääni- ja valokytKentöjä, joihin saatiin lisättyä lisäkapasiteettiä näytösten ajaksi. Ravintolasalin vieressä oli keittiötilat, jonka ansiosta ruokien annostelu ja vienti asiakkaille onnistui hyvin. Ravintolasalissa oli baaritiski, joka palveli asiakkailta väliaikoina. Kuvia ravintolasalista liitteenä 5.

Tapahtuman järjestämisessä korostuu organisaation tapa toimia: organisaation taloudelliset ja käytettävissä olevat voimavarat heijastuvat kohderyhmälle ja tavassa toimia välitetään samalla organisaation arvoja kohderyhmälleen. Makuvaltaa-ravintolakabareen organisaation tapa toimia näkyi uuden tapahtuman järjestämisenä ja haluna ottaa siihen aktiivisiksi tekijöiksi laitostensa oppilaita. Samalla esitteisiin, esitystilaan, tarjottaviin ruokiin ja ohjelmaan käytettiin huolella aikaa sekä voimavaroja. Näin organisaatio viesti kohderyhmälleen arvojen suuntaavan yhteisten tavoitteiden suuntaisesti.

3 TAPAHTUMAN OPERATIIVINEN SUUNNITTELU

3.1 Tapahtuman toteutus (miten?)

Tapahtuman suunnittelu- eli strategisesta vaiheesta siirrytään tapahtuman operatiiviseen vaiheeseen, eli tapahtuman toteuttamiseen liittyviin vaikuttaviin tekijöihin. Tapahtuman toteutus koostuu tapahtuman rakennusvaiheesta, itse tapahtumasta ja sen toteuttamisesta sekä lopuksi purkuvaiheesta. Tapahtumasuunnittelua kuvataan tapahtumaprosessina, johon kuuluvat suunnitteluvaiheen jälkeen itse toteutusvaihe sekä jälkimarkkinointivaihe. (Häyrinen & Vallo 2003,177.)

Tapahtumalle voidaan määrittää ns. ”käsikirjoitus”, jota seurataan koko tapahtuman ajan. Siinä voi olla lueteltuna aikatauluineen vieraiden tai valitun kohderyhmän saapumisajat, tapahtuman virallinen alkamisaikataulu, eri puhujien aikataulut, ruokailuajankohdat, näytelmien tai musiikkiesitysten ajankohdat sekä tapahtuman päättymisajankohta. Käsikirjoitukseen on voitu luetella myös eri toteutuskohtien vastuuhenkilöiden nimet. (Vallo & Häyrinen 2003, 182–183.) Käsikirjoitus toimii koko tapahtuman toteutuksen ajan työkaluna niille ihmisille, jotka toimivat ja työskentelevät tapahtumassa. Siinä kerrotaan kaikki tapahtumaa koskevat tärkeät tiedot, kuten mitä tapahtumassa tapahtuu, mihin aikaan ja missä.

Tapahtuman sujuvuus on tärkeä osa tapahtuman laatua, ja näin ollen se on suunniteltava ennalta hyvin. Tapahtuman sujuvuuteen vaikuttavat tapahtuman suunnitteluun osallistuneiden edelliset kokemukset. Tästä syystä on hyvä ottaa tapahtuman toteutusvaiheeseen muutamia vankan kokemuksen saaneita henkilöitä. Mitä enemmän tapahtumassa on osallistujia, sitä tärkeämpää on osata mitoittaa eri henkilöitä erilaisiin työpisteisiin, kuten opastukseen, vaatesäilytykseen ja ruokatarjoiluun tapahtuman toteutuksessa.

Näiden asioiden huolellinen suunnittelu palkitsee tapahtuman toteutusvaiheessa ja kertoo samalla sen, ovatko suunnitelma ja toteutus tasapainossa keskenään. Tämä kohta on se, joka ratkaisee koko tapahtuman kokonaisuuden ja samalla sen onnistuneisuuden.

Kun tapahtumaa rakennetaan, on tapahtuman toteutusvaihe yleensä tapahtuman aikaa vievin osuus. Se on se vaihe, jolloin kulissit pystytetään ja rekvisiittaa sekä ruokatarjoilua laitetaan kuntoon itse tapahtumaa varten. Itse tapahtuma on suuri näytelmä, joka kestää itse asiassa vain hetken. Tapahtumaa suunnitteluun on saatettu käyttää viikkoja tai kuukausia, mutta itse tapahtuma saattaa olla ohi jo muutamassa tunnissa. Kun tapahtuma siis alkaa, ei enää ole juuri mitään tehtävissä, jos jokin ehkä meneekin vikaan. Tapahtuma etenee näin ollen omaa aikaansa eteenpäin, ja yleensä järjestäjistä voi tuntua sen etenevän liiankin nopeasti, kun itse suunnitteluun on mennyt niin kauan aikaa.

Tapahtuman toteuttamisen varmistamisen kannalta on hyvä järjestää koko ohjelmalle kenraaliharjoitukset. Kenraaliharjoituksilla tarkoitetaan aivan samaa asiaa kuin teatterissa tai oopperassa ennen ensi-iltaa. Kenraaliharjoituksessa käydään läpi tapahtumaohjelma kokonaisuudessaan. Erityisesti suositeltavaa on pitää kenraaliharjoitukset, kun kyseessä on vähänkin suurempi tapahtuma, useita esiintyjä ja erityyppisiä esityksiä, esimerkiksi puhetta, musiikkia tai vaikkapa runonlausuntaa. Kaikki on tarkistettava etukäteen: toimivatko tekniikka, videot, pc-yhteydet, äänimaailma jne. Lisäksi on päätettävä, mitä somistusta tai esiintymisrekvisiittaa täytyy tuoda tai viedä kunkin esiintyjän kohdalla. (Häyrinen & Vallo 2003, 185.)

Onnistunut tapahtuma voi sisältää jotakin erikoista, jota osallistujat eivät osaa ennalta odottaa. Se voi olla jotakin yllätyksellistä ja poikkeavaa. Tapahtuman onnistuneisuudesta ja yllätyksellisyydestä kannattaa kerätä tietoa, jota voidaan hyödyntää seuraavan tapahtuman suunnitelmassa.

Järkimarkkinointivaihe muistuttaa osallistuneita tapahtumasta, muistutus voi olla pieni kiitoskortti tai jonkin materiaalin toimittaminen. Tapahtumanjärjestäjät osoittavat tällä tavalla osallistuneille, kuten puhujille, esiintyjille, juontajille, isännille ja muille mukana olleille henkilöille, arvostuksensa näiden osallistumisesta tapahtumaan.

Makuvaltaa-ravintolakabareessa esitettävä musiikki oli pianisti Janne Viitaniemen käsikirjoittama, säveltämä ja tuottama. Janne Viitaniemi oli alun perin kirjoittanut laulut Tampereella esitettyyn gastronomiseen näytelmään, jonka kantaesitys oli ravintola Bravo Plazassa Siperiassa syksyllä 2004. Esityksessä näyteltiin ruokaan tiukasti nivottua kolmiodraamaa ja nautittiin sen osana neljän ruokalajin illallinen (Iltalehti 11.11.2004, Haapio, M.).

Makuvaltaa-tapahtuman näytelmällinen ja musiikillinen toteutus oli Musiikin laitoksen opettaja Kristiina Katteluksen vastuulla. Hän ohjasi Musiikin laitoksen 3. vuosikurssin opiskelijoita. Mukana oli myös orkesteri, jonka soittajat olivat samalta laitokselta.

3.2 Tapahtuman sisältö (millainen?)

Tapahtuman sisältö suunnitellaan tapahtuman tavoitteen ja sille suunnatun kohderyhmän mukaan. Tapahtuman teema ja kohderyhmälle tarkoitettu viesti ”nidotaan” yhteen sopivaksi kokonaisuudeksi, josta koko tapahtuman sisältö muodostuu. Tapahtuman teema on se tekijä, joka sovittaa yhteen tapahtuman sovitun idean itse lopulliseen toteutukseen. Teema kannattaa valita organisaation tai yrityksen arvoihin sopivaksi. (Vallo & Häyrynen 2003, 211–215.)

Teemaa valitessa mietitään samalla, mitä sillä halutaan kertoa kohderyhmälle. Halutaanko puhutella, irrotella, leikitellä vai rikkoa jotakin arkipäivään liittyviä mielikuvia? Teemaa kuljetetaan läpi tapahtuman, ja se näkyy tapahtuman kutsusta jälkimarkkinointivaiheeseen saakka (Vallo & Häyrynen 2003, 214–215).

Tapahtuman teema houkuttelee kohderyhmän osallistujaa kutsun lukemisesta lähtien ja samalla sillä houkutellaan osallistumaan itse tapahtumaan. Osallistuja osallistuu tapahtumaan vain, jos kutsu on häntä jotenkin puhutellut.

3.3 Tapahtuman järjestäjä (kuka?)

Tapahtuman järjestäjät ja siitä vastaava organisaatio ovat vastuussa kokonaisuudessaan tapahtuman järjestämisestä ja tapahtuman sisällä jaetuista vastuualuksista (Vallo & Häyrinen 2003, 110). Tapahtumalla on tarkoitus vastata kohderyhmänsä odotuksiin ja samalla niihin mielikuviin, joita kohderyhmälle on muotoutunut jo tapahtuman odotusvaiheessa.

Tapahtuman järjestäjän vastuu on tiedottaa sidosryhmiä tapahtuman tavoitteista ja siitä, keille tapahtuma on suunnattu, eli päättää kohderyhmä ja tavoitteet osallistujamäärille. Tapahtuman järjestäjä myös vastaa siitä, että kaikkia sidosryhmiä ja tapahtumaan osallistuneita esiintyjä, juontajia ja isäntiä on tiedotettu kaikista asioista, jotka koskevat tapahtumaa. Jos tapahtumaan tulee viime hetken muutoksia, on tapahtuman järjestäjä vastuussa, että kaikki osallistujat saavat tarvittavat tiedot muutoksista.

Makuvaltaa-ravintolakabareen aloittamisen jälkeen tapahtuman järjestämisessä ilmeni ongelmia. Restonomi-opiskelijat kokivat järjestämisen vaikeaksi vähäisen ohjauksen vuoksi ja tapahtuma oli vaarassa keskeytyä tästä syystä. Asiasta keskusteltiin ja ravintolakabareen harjoitukset jatkuivat suunnitellusti. Tämä on kuitenkin huomioitava asia ohjauksen suhteen, joka vaikuttaa myös tapahtuman lopulliseen onnistuneisuuteen. Tapahtumalla on usein erilaisia riskejä, jotka on hyvä kartoittaa suunnitteluvaiheessa.

Tapahtuman järjestämisessä on huomioitava erilaiset luvat, jotka on hankittava tai anottava erikseen niitä myöntäviltä viranomaisilta. Tapahtuman järjestäjän on syytä olla yhteydessä paikalliseen poliisi-, ympäristö-, pelastus-, terveys- ja rakennusviranomaisiin hyvissä ajoin jo tapahtumaa suunnitellessa. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 88.)

Huvilupa tarvitaan kabaree-esityksen, tanssin, revyyän esittämiseen paikalliselta poliisilta. Meluntorjuntalain (382/87) mukaan tilaisuudessa soiva musiikki tarvitsee ilmoittaa ympäristökeskuksen neuvovalle ympäristötarkastajalle. Musiikin esittäminen tilaisuuksissa ja tapahtumissa edellyttää usein sekä tekijäkorvausten (Teoston) että esittäjäkorvausten (Gramexin) maksamista.

Teosto edustaa musiikin luovia tekijöitä ja musiikinkustantajia, Gramex äänitteen tuottajia ja äänitteellä esiintyviä taiteilijoita. Hinnoittelu musiikin esittämisessä tehdään tilaisuuksien ja osallistujien perusteella. Teoston Internetsivuilta löytyvät tiedot tapahtumista ja niiden hinnoittelusta. Erilaisten ulkotulien käyttämiseen tarvitaan lupa paikalliselta poliisilta sekä niistä kuuluu ilmoittaa myös paikalliselle pelastuslaitokselle.

Järjestyslaki (612/2003) koskee yleisesti käytettäviä paikkoja riippumatta siitä, kuka paikat omistaa. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi tiet, kadut, jalkakäytävät, torit, puistot, uimarannat, urheilukentät, hautausmaat, yleisön käytössä olevat rakennukset, kulkuneuvot, virastot, toimistot ja ravintolat. (Järjestyslaki 612/2003 § 2.)

Tapahtumalle oma projektipäällikkö

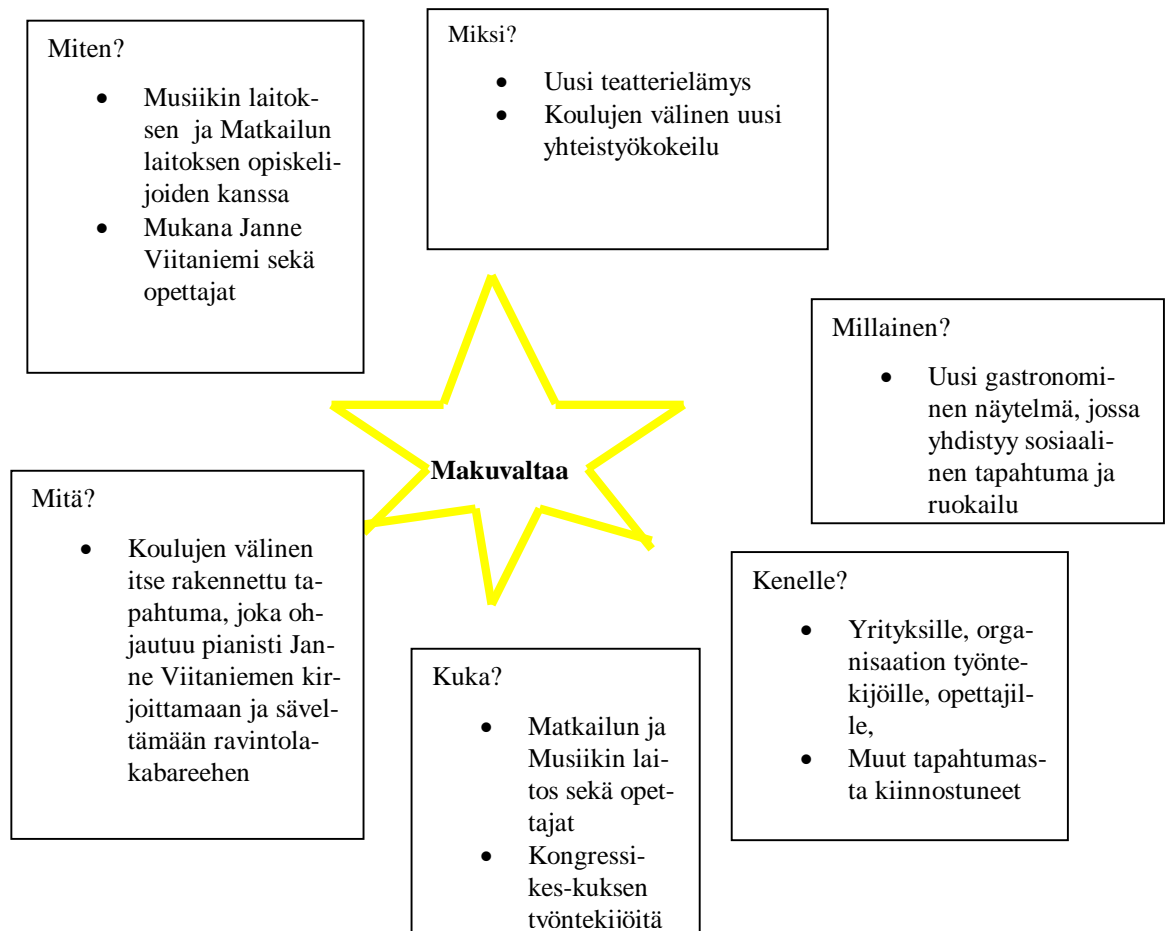
Organisaation onnistumisen edellytyksenä on asettaa tapahtumalle projektipäällikkö (Iiskola-Kesonen 2004, 38). Hän vastaa koko tapahtumasta ja samalla hänellä on valta tapahtumassa tapahtuviin päätöksiin. Hän vastaa koko tapahtumasta eli projektista, suunnitelmista, tuotannosta, budjetoinnista, markkinoinnista ja alihankkijoista. Hänen sitoutumisensa on edellytys koko tapahtuman onnistumiselle.

Taustatueksi projektipäällikölle valitaan tapahtumaan muita tekijöitä tapahtumaan, jotka jakavat keskenään omia vastuualueitaan, joista he ovat viime kädessä vastuussa projektipäällikölle (Iiskola-Kesonen 2004, 31). Erilaisilla sopimuksilla tehdään selväksi, mitä on suunniteltu ja sovittu eri sidosryhmien kanssa, ja siksi kaikki sopimukset tehdään kirjallisesti osapuolten kesken.

Makuvaltaa-ravintolakabareella ei ollut varsinaista yhtä projektipäällikköä, vaan vastuualueet oli jaettu opettajien kesken, jotka vastasivat kukin omalta osaltaan sovituista asioista. Yhteyshenkilönä muiden välillä toimi Fellmannin Kongressikeskuksen markkinointipäällikkö Niina Ihalainen, joka toimi yhteyshenkilönä ja yhdistävänä tekijänä koko tapahtumassa.

4 TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN

Tapahtuman tähden jokainen sakara tulee huomioida jo hyvin suunnitteluvaiheessa. Sakarat vastaavat niille esitettyihin kysymyksiin ja niiden tulee olla tapahtuman idean tai teeman ja tavoitteiden kanssa sopusoinnussa. Tapahtumaa suunnitellessamme emme käyttäneet tämänlaista tähteä apuna, vaan kuvioon on otettu nämä tekijät mukaan opinnäytetyötä tehdessä ja muistellessa itse Makuvaltaa-ravintolakabareeta.

KUVIO 3. Makuvaltaa – musiikkikabareetapahtuma tähdenä.(vrt. Häyrynen & Vallo 2003, 125)

4.1 Tapahtumapaikan valinta

Tapahtumapaikkoja on paljon ja tarjontakin suurta. Erikokoiset kaupungit ja kunnat tarjoavat erilaisia urheiluhalleja varastorakennuksineen. On hyvä miettiä eri vaihtoehtoja tapahtumapaikkaa valitessa sen perusteella, millaisella paikkakunnalla mahdollinen tapahtuma sijaitsee, tapahtuman luonne ja missä se aiotaan järjestää. Paikkakuntien etäisyydet kannattaa ottaa huomioon, sillä ne voivat vaikuttaa suurelta osin muihin kuljetuskustannuksiin. Pitkä välimatka vaikuttaa kuljetuskustannusten lisäksi osallistujien aktiivisuuteen osallistua itse tapahtumaan.

Tapahtumapaikan valinnan jälkeen valittuun tilaan kannattaa tutustua mahdollisten liikuntarajoitteisten takia. Tapahtumapaikkaa valitessa on syytä kiinnittää huomiota siihen, että tila sopii tapahtumaa järjestävän imagoon, tilan sopivuuteen tapahtuman luonteeseen, kulkuyhteyksiin, tilan eri somistusmahdollisuuksiin, tekniikan käyttömahdollisuuksiin, mahdolliseen tarjoilun järjestämiseen ja saniteettitiloihin.

Tilojen muut kustannustekijät kannattaa miettiä tilaan tutustuessa. Jos tilat tarvitsevat jotain lisärevisiittaa, tai vaikka lisää istumapaikkoja, kannattaa hintoja ja tavarantoimittajia kilpailuttaa ajoissa ja ottaa samalla huomioon taloudellisuus. Pieniä yksityiskohtia unohtamatta tilasta saadaan hyvin toimiva ja samalla se on sopuinnussa tapahtuman kanssa.

Ravintolakabareen esiintymistilaksi valittiin Matkailun laitoksella toisessa kerroksessa sijaitseva ravintolasali. Siellä oli valmiina istumapaikkoja noin 100 hengelle, esiintymislava sekä joitakin valmiita kohdevaloja. Äänentoistolaitteet saatiin sopiviksi yhdistettyinä ravintolan omiin laitteisiin. Ravintolasalin läheisyydessä sijaitseva ravintolan keittiö mahdollisti ruoan valmistamisen ja tarjoilun aivan vieressä. Esiintyjien meikkaus ja vaatteiden vaihto tapahtuivat ravintolan eri osassa.

Ruokien esivalmistukseen opiskelijat saivat käyttöönsä kolmannessa kerroksessa sijaitsevan opetuskeittiötilan, joissa ruokia voitiin valmistaa jo ennakoon muita ruokatilauksia häiriköimättä. Saniteettitiloja oli rakennuksen ensimmäisessä ja toisessa kerroksessa riittävästi yleisöä ajatellen.

Liikuntarajoitteiset pääsivät ravintolasaliin tarvittaessa hissien avulla. Tilat olivat hyvin sopivat tällaisen ravintolakabareen esittämiseen, jossa näytelmä ja ruokailu yhdistyvät. Muutamia valituksia tuli ravintolasalissa sijaitsevista pylväistä, joita ei rakenteiden takia voitu siirtää. Asia huomioitiin pöytien paikkojen uudelleen sijoittelulla.

4.2 Tapahtuman järjestämisen ajankohta

Tapahtuman järjestämisen ajankohta vaikuttaa oleellisesti osallistujien määrään (Vallo & Häyrinen 2003, 163). Tapahtuman ajankohtaan ja keston kannattaa kiinnittää jo suunnitteluvaiheessa huomiota. Viikonpäivistä aamut ovat kiireisempiä ja illat vapaampia. Iltatapahtumien osallistujamäärät ovat suositumpia. Tapahtuma vaikka myöhään syksyllä voi kiinnostaa enemmän kuin alkukeväästä toteutettava tapahtuma. Ajankohtaan vaikuttaa erilaiset loma-ajat ja kaudet. Makuvaltaa-ravintolakabaree toteutettiin lokakuusta joulukuun alkuun syksyllä 2005. Ajankohdan valintaan vaikutti se, että suurin osa kohderyhmästä oli jo viettänyt lomansa ja odottelisi tulevaa joulua. Tarkoitus oli tarjota yrityksille pikkujoulusesonkiaikaan jotakin muuta kuin perinteisiä, yritysten itse järjestämiä pikkujoulutapahtumia.

4.3 Tapahtuman budjetti

Tapahtumaa suunnitellessaan tapahtuman järjestäjät asettavat sille monenlaisia tavoitteita. Suunnitteluvaiheessa tapahtumalle asetetaan jonkinlainen taloudellinen tavoite ja määritellään ja laaditaan oma budjetti.

Taloudelliseen tavoitteeseen päästään, kun tapahtumalle on asetettu taloudellinen tavoite ja sen onnistumista voidaan seurata jälkikäteen. Makuvaltaa-ravintolakabareen taloudellinen budjetti on esitelty liitteenä 3.

Tapahtuman taloudelliseen suunnitteluun vaikuttaa se, millaista tapahtumaa ollaan järjestämässä ja millaisia kävijämääriä tapahtumalle asetetaan. Lippituloilla saadaan katettua paljon erilaisia tapahtuman järjestämisestä aiheutuvia kuluja, jotka on kuitenkin osattava arvioida realistisesti.

Tapahtuman talouden suunnittelussa ja laaditussa budjetissa on hyvä asettaa tapahtumalle sellaiset tavoitteet, joilla kulut saadaan katettua. Mikäli kulut ovat kuitenkin suuremmat kuin tulot, on tapahtuman taloudellinen suunnitelma epäonnistunut ja tapahtuma ei tuota minkäänlaista voittoa eli on tappiollinen. Tehokkaalla ennakolippujen myynnillä voidaan arvioida kiinnostuksen vaikutusta yleisömäärään.

Taulukko 1. Tapahtuman myyntikate

Hinta/ asiakas x asiakkaiden määrä = Tapahtuman myynti
Tapahtuman myynti- arvonlisävero = Liikevaihto
- muuttuvat kustannukset (tehdyt työtunnit x tehdyn työtunnin hinta)
kalustokulut
tilakulut/ vuokrat
ruokailukulut (esim. alihankinta)
alihankintana ostettu ohjelma
= Tapahtuman myyntikate

Tapahtuman myyntikate (Laurent 2006, 75)

4.4 Tapahtuman markkinointiviestintä

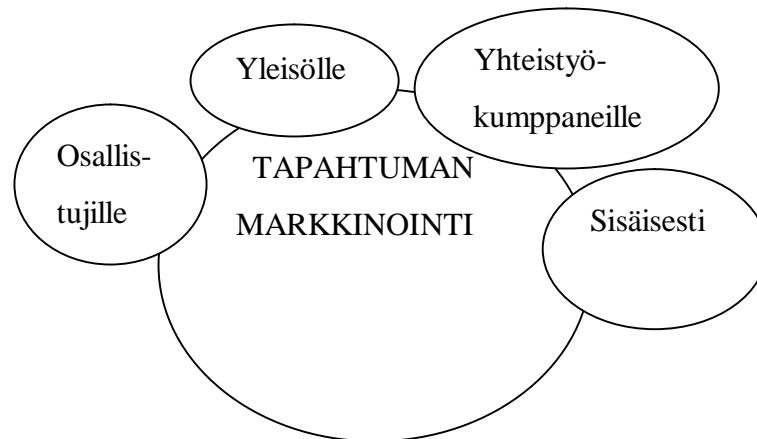
Tapahtuman markkinointiviestintä on tapahtumamarkkinointia, jossa yhdistyvät tapahtuma ja tapahtuman markkinointi. Tapahtumamarkkinointiin kuuluvat kaikki ne tapahtumat, jotka jollakin tapaa edistävät tapahtuman järjestäjien ja tapahtumaorganisaation tuotteiden sekä palveluiden myyntiä markkinoinnin avulla. (Iiskola-Kesonen 2004, 61.)

Tapahtumalle on tarkoituksenmukaista suunnitella oma markkinointiviestintä, johon voi kuulua markkinointisuunnitelma. Suunnitelma voi pitää sisällään seuraavia tekijöitä: sisäinen markkinointi, joka tarkoittaa oman organisaation sisäistä tiedottamista ja markkinointia itse tapahtuman tekijöitä ja ulkoinen markkinointi, joka keskittyy myyntiin ja myynnin edistämiseen (Iiskola-Kesonen 2004, 54). Se käsittää lehdistötiedottaminen erilaisine tiedotteineen ja tilaisuuksineen, mediamarkkinoinnin (lehdet, tv, radiomainonta, Internet), suoramarkkinoinnin ja postitukset suoraan kohderyhmille, yrityksiin tai kotitalouksiin.

Markkinoitavan tapahtuman on oltava kiinnostava ja asiakkaille sekä muulle kohderyhmälle sopiva. Tapahtuman kohderyhmän selvittyä mietitään, miten tämä tapahtuma markkinoidaan sille suunnitellulle kohderyhmälle. Markkinoinnissa huomioidaan tapahtuman imago ja maine, jotka halutaan välittää kohderyhmälle.

Ihmisten välinen kanssakäyminen on vuorovaikutusmarkkinointia. Asiakaspalvelu- ja myyntitehtävissä olevat henkilöt edustavat tapahtumaa omilla asenteillaan ja käytöksellään. On hyvä miettiä, että oikean asenteen omaavat henkilöt vastaavat myyntitehtävistä ja vaikuttavat positiivisella asenteellaan asiakaspalvelutilanteisiin myönteisesti. Palautejärjestelmä palvelutapahtumasta antaa hyviä tietoja tapahtuman onnistumisesta ja voi toimia samalla markkinoinnin apukeinona. Onnistunutta tapahtumaa voidaan käyttää markkinoinnissa ja kilpailuetuna muihin verrattuna. (Iiskola-Kesonen 2004, 2, 54, 55.)

Markkinoinnin suunnittelu ja toteutus vaativat pitkäjänteisyyttä ja tavoitteiden noudattamista. Asiakkaiden toiveiden selvittäminen ja itse tapahtuman muokkaaminen asiakkaiden tarpeita vastaaviksi on kokonaisvaltaista markkinointia. Tapahtuman markkinointi kohdennetaan osallistujiin, yleisöön, yhteistyökumppaneihin ja sisäisesti tapahtuman järjestäjien organisaatioon.

KUVIO 4. Kenelle tapahtumaa markkinoidaan (Iiskola-Kesonen 2004, 58).

Makuvaltaa-ravintolakabareen markkinointiviestintä

Makuvaltaa-ravintolakabareen markkinointiviestintä alkoi noin puoli vuotta ennen varsinaisia näytöksiä. Markkinointiviestinnästä tehtiin erillinen suunnitelma, jonka suunnittelusta vastasi markkinointipäällikkö Niina Ihalainen Kongressikeskuksen puolelta. Markkinointiviestinnälle annettiin tavoitteet, aikataulu ja taloudellinen arvio. Suunnitelma kattoi taloudellisen arvion, jossa olivat mukana esiintyjien valokuvaukset, käsiohjelmien painatukset ja ennakkotiedotukset Fellmannin omaan lehteen.

Ravintolakabareesta tiedotettiin myös paikalliseen lehteen sekä muutamiin ruokalan lehtiin. Lehdistölle järjestettiin oma lehdistötiedotustilaisuus, jossa lehden toimittajat saivat ensimakua tulevasta musiikinäytelmästä, sekä esillä oli myös erilaisia pieniä ruokapaloja.

Paikalla oli koulun edustajia, tapahtumasta vastaavia vastuuoopettajia sekä tapahtumaan osallistuvia oppilaita Matkailun ja Musiikin laitokselta.

Markkinointia tapahtui ravintolakabareetapahtumasta ja sen järjestämisestä sisäisesti Internetin välityksellä organisaation omalle väelle, opettajille ja oppilaille ennen varsinaisia harjoituksia. Näytösten lähestyessä kiinnostuneille oli tietoa näytelmästä Matkailun laitoksen omilla Internet-sivustoilla, joissa sai ennakkoon nähdä tietoa ravintolakabareen näytöksen sisällöstä, illalliskokonaisuudesta juomineen. Lippujen ennakkomyyntiä hoidettiin samalla Internetin ja puhelimen välityksellä.

Markkinointiviestintää ei laajennettu tällä kertaa radio- eikä tv-mainontaan, vaan tapahtuma sai julkisuutta paikallislehtien ja ruokalehden ansiosta. Markkinointiviestintä oli siihen erikoistuneen ihmisen hallinnassa, joka osasi ammattitaitoisesti suunnitella ja toteuttaa markkinointiviestinnälle asetetut tavoitteet.

4.5 Palveluiden ulkoistaminen

Yrityksissä saatetaan ulkoistaa sellaisia palveluita tai tuotteita, jotka eivät sisälly yrityksen tai organisaation omiin ydinpalveluihin tai tuotteisiin. Tapahtuman järjestämisessä kannattaa miettiä silti tarkasti, mitä pystytään tekemään organisaation omalla työpanoksella ja mitä osaamista ehkä joudutaan ostamaan sitä tarjoavilta yrityksiltä. Jos jotakin toimintaa tai osaamista ei löydy organisaation tapahtuman järjestäjien keskuudesta, silloin toiminnot, tuotteet tai palvelut annetaan hoidettaviksi yleensä alan ammattilaisille.

Tapahtuman ulkoistamisella saadaan juuri ammattitaitoista erikoisosaamista sitä tarjoavilta ja erikoistuneilta yrityksistä. Joskus voi olla järkevää palkata tapahtuman ”johtajaksi” ammattilainen ja valituksi muiksi osallistujiksi organisaation omaa väkeä.

Järjestäjien on hyvä kuitenkin miettiä ulkoistamisesta aiheutuvat kustannukset ja siitä saatu hyöty. Tapahtuman tavoitteet ja haluttu lopputulos vaikuttavat paljon itse tulokseen.

Jos tapahtuma järjestetään ilman ammattilaisia ja erikoisosaamista tarvittavia henkilöitä, lopputulos voi olla myös sen mukainen. Hyvänä sääntönä varmaankin on, että mikäli erikoisosaamista ei löydy, niin voidaan harkita ulkoistamista.

Makuvaltaa-ravintolakabareen ostetut palvelut

Makuvaltaa-ravintolakabaree oli pianisti Janne Viitaniemen kirjoittama ja säveltämä. Hän itse oli mukana ravintolakabareen suunnittelussa toteutuksiin asti, jotta lopputulos ja esitettävä näytelmä olisivat paras mahdollinen.esityksen tarina tuli suoraan jo aikaisemmin Tampereella esitetystä samanlaisesta ravintolakabareesta, jossa näyttelijät olivat ammattinäyttelijöitä. Musiikin esittämisestä maksettiin Janne Viitaniemelle rahallisia korvauksia.

Markkinointiin ja käsiohjelmiin käytettävät valokuvat suunnitteli pianisti Janne Viitaniemi ja graafinen suunnittelija Heikki Sallinen. Graafinen suunnittelun esitteisiin ja käsiohjelmiin hoiti lahtelainen yritys Logopolis Graphic Design, joka on erikoistunut Graafisten alojen palvelujen tarjoamiseen. Käsiohjelmat painatettiin niihin erikoistuneella yrityksellä, Logopolilla.

5 TAPAHTUMAN ARVIOINTI

Arviointi edellyttää ja vaatii jatkuvaa tietoa siitä, kuinka hyvin tapahtuman järjestäjät ovat pitäneet lupauksensa yleisölle tapahtumassa ja sen sisällössä. Jokainen yleisöltä saatu mielipide tapahtumassa tulee arvioida jälkikäteen. (Tum, Norton & Wright 2006, 241.)

Tapahtumasta on hyvä kerätä palautetta valitulta kohderyhmältä. On tärkeää saada tietää, miten kohderyhmä koki tapahtuman (Vallo & Häyrinen 2003, 203). Onnistuttiinko tapahtumassa laadullisesti täyttämään yleisön odotukset positiivisesti, ja päästiinkö osallistujien kesken tavoiteltuihin tavoitteisiin?

On hyvä myös miettiä palautteiden keräämisen jälkeen, mitä tapahtumassa olisi voitu tehdä toisin ja mikä oli osallistujien kannalta kaikkein onnistunein ja parasta. Saatua palautetta tulee verrata lähtötilanteeseen eli siihen, mikä oli tapahtuman tavoite ja mitkä olivat sille asetetut tavoitteet.

Makuvaltaa-ravintolakabareesta ei kerätty muuta kuin suullista palautetta kohderyhmien yritysasiakkailta, mutta tulevaisuudessa tapahtumaa arvioitaessa palautejärjestelmää ja kokemuksia voisi kerätä kirjallisesti. Kirjalliseen palautteeseen ei sillä hetkellä koettu tarvetta. Kirjallinen palaute kuitenkin helpottaisi uusien tapahtumien suunnittelussa, jotta voitaisiin kohdistaa oikeisiin asioihin huomiota, jos korjattavaa olisi tai ilmenisi.

Halusin kerätä joitain tärkeimpiä asioita Makuvaltaa-ravintolakabareesta, ja siksi kävin haastattelemassa Kongressikeskus Fellmannin markkinointipäällikköä opinäytetyötä tehdessäni. Perusteluni valinnalle on se, että Niina Ihalainen hoiti ison osan koko tapahtuman markkinoinnista, toimi yhteyshenkilöä ja hänellä oli myös tallessa kaikki materiaali koko tapahtumasta.

Halusin saada hänen ajatuksiaan ja kokemuksiaan, miten me opiskelijat onnistuimme ja miten koko tapahtuma onnistui ammatti-ihmisen näkökulmasta katsottuna. Haastattelun tuloksia esittelen kohdassa 5.1 tarkemmin.

5.1 Tapahtuman laatu ja arviointi

Jokainen tapahtuma jättää jälkensä organisaatioon, tapahtuman järjestäjiin sekä yleisöön. Tapahtuman ¹tekninen ja ²toiminnallinen laatu vaikuttavat yleisön mielipiteeseen ja kaikinpuoliseen onnistuneisuuteen (Iiskola-Kesonen 2004, 22).

Jokainen tapahtuman järjestäjä toivoo onnistuvansa ja tuottavansa hyvälaatuisen tapahtuman, joka vastaa kohderyhmän ja osallistujien odotuksia. Tapahtumassa kuitenkin tuomarina onnistuneisuudesta toimii kohderyhmän yleisö. He päättävät, vastaako tapahtuma laadukasta palvelua.

Tapahtuman laatu on näin ollen kaksiulotteinen. Tapahtuman tekninen laatu kertoo, mitä konkreettista osallistuja saa tapahtumasta. Tekninen laatu on sitä, mitä asiakkaalle järjestettiin, eli itse tapahtuma. Tekninen laatu jää tapahtumasta asiakkaalle, kun tapahtuma on ohi. Muistoina tapahtumasta toimii käsiohjelma tai ohjelmalehtinen sekä muistot ja mielikuvat tapahtumasta. Tapahtumassa on toinenkin ulottuvuus, aineeton laatu. Laatu käsittää osallistujan elämykset tapahtumasta, sekä asiakaspalvelutilanteet ja tavat, jolla häntä palvellaan ja kohdellaan. Laatu on vuorovaikutustilanteita, jotka kertovat tapahtumanjärjestäjien toiminnasta ja ilmapiiristä. Palvelu on aina henkilökohtaista, ja näin ollen laadun arviointiin vaikuttavat myös tilanteet, joita on vaikea arvioida. (Iiskola-Kesonen 2004, 22–23.)

¹) Tekninen laatu kertoo, mitä konkreettista osallistuja saa tapahtumassa. ²) Toiminnallinen laatu käsittää osallistujan elämykset tapahtumapaikalla sekä tapa, jolla häntä palvellaan. Toiminnallinen laatu liittyy vuorovaikutustaitoihin ja tapahtumajärjestäjän toimintaan.

Järjestäjien ainoa keino tuottaa onnistuneita kohtaamisia ja palvelutilanteita on kouluttaa ja perehdyttää työntekijät hyvin. Heidän tulee olla tietoisia omasta käytöksestään asiakaspalvelutilanteista ja vuorovaikutustapahtumista, jotka vaikuttavat suoraan yleisöön ja sitä kautta myös itse tapahtumaan.

Tapahtuman laatu alkaa jo vaatesäilytyksen henkilökunnasta lipunmyyjiin ja koostuu lopulta tapahtuman kokonaisuudesta. Mutta nämäkään asiat eivät yhdessä ratkaise sitä tekijää, onko yleisön mielestä tapahtuma onnistunut. Onnistuneeseen vaikuttaa se, onko tapahtuma sellainen, mitä hän odottikin, eli vastasiko se hänen odotuksiinsa. Tapahtuma on onnistunut, jos se vastaa yleisön odotuksia ja täytti ne. Jos taas tapahtuma on tuottanut pettymyksen, tapahtuma ei vastaa odotuksia. Tapahtuma on onnistunut, kun se ylittää yleisön odotukset sopivasti, ei alita eikä liikaa ylitä niitä (Iiskola-Kesonen 2004, 23).

Markkinoinnin onnistuneisuus

Halusin saada mielipiteen markkinoinnin näkökulmasta Makuvaltaa-tapahtuman onnistumisesta ja kävin haastattelemassa 22.11.2006 Matkailun laitoksen markkinointipäällikköä Niina Ihalaista. Haastattelu kesti noin kaksi tuntia ja toteutin haastattelun Ihalaisen työhuoneessa, Kongressikeskuksen tiloissa. Haastattelin Ihalaista hänen näkökulmastaan katsottuna, joka arvioi tapahtumaa markkinointipäällikön näkökulmasta, jota vertaan myöhemmin tapahtuman teoreettiseen tietoon tapahtuman onnistuneisuudesta. Haastattelussa minulla oli oma laatimani pohja, jonka kysymykset olin muotoillut aikaisemmin. Haastattelulomake on liitteenä 4.

Kysymykseni koskivat Makuvaltaa-ravintolakabareen tapahtumalle asetettuja tavoitteita sekä sitä, miten niissä hänen mielestään onnistuttiin. Jaoin haastattelua varten lomakkeessa olevat kysymykset Makuvaltaa-ravintolakabareen tapahtuman onnistumiseen vaikuttaviin pienempiin tekijöihin.

Käytin arvioinnin helpottamiseksi asteikkoa 1-5 jonka numerot jakaantuivat seuraavasti: 1 erittäin huonosti, 2 huonosti, 3 tyydyttävästi, 4 hyvin ja 5 erittäin hyvin.

Ensimmäiseksi keskustelimme Ihalaisen mielipiteistä, miten Lahti paikkakuntana sopi paikaksi ja miten Matkailun laitos ravintolakabareen esiintymispaikkana onnistui. Hän antoi arvosanaksi ensimmäiseen 4 ja oli sitä mieltä, että Lahti tapahtumapaikkana oli erittäin hyvä, koska Lahden sijainti on hyvä, Lahteen on helppo tulla muilta paikkakunnilta, lähellä on hyvät kulkuyhteydet eri asemilta ja myös Lahden seudun ulkopuolelta. Lahdessa on myös hyvät isot parkkitilat isommille kulkuvälineille.

Esiintymispaikan arvosanaksi hän antoi 3-4, johtuen muutamista asiakkailta tulleista palautteista, jotka käsittelivät Matkailun laitoksen ravintolakabareen esiintymislana toimineen ravintolasalin tolppia, jotka haittasivat joidenkin katsojien näkyvyyttä. Positiivisena tekijänä oli ravintolasalin iso koko, johon mahtui kerrallaan näytöstä seuraamaan 100 henkeä. Hänen mielestään tämäntyyllisille tapahtumille on Lahdessa selvästi kysyntää. Kysynnän vuoksi ravintolakabareeta on helppo myydä sen nautinnollisuuden ansiosta.

Seuraavaksi kysyin Ihalaisen arviota tapahtuman järjestelyihin liittyvistä tekijöistä ja tiedottamisesta tapahtuman järjestäjille ja osallistujille. Tapahtuman järjestelyt saivat häneltä arvosanaksi 3 kuten myös tapahtuman järjestämiseen liittyvä tiedottaminen.

Tapahtuman suunnitteluvaiheessa olisi ollut parantamisen varaa ja harjoitukset olisi voitu käydä läpi huolellisemmin opiskelijoiden kanssa. Tämä olisi auttanut toteutusvaiheen parempaa läpimenoa. Se ei kuitenkaan haitannut näytösten lopullista onnistumista, vaan kenraaliharjoitus ja varsinaiset näytökset onnistuivat hyvin.

Tiedottamiseen liittyvät asiat koskivat järjestämisen jäsenten välistä tiedottamista. Ihalainen itse hoiti pääasiassa koko tapahtuman tiedottamisen työryhmälle (meikkaus, maskeeraus, ääni ja valot, opettajat, oppilaat) sekä ohjaajalle, joka vastaavasti tiedotti esiintyjille. Tiedottamisessa apuvälineinä toimivat sähköposti ja puhelin.

Tiedottaminen toimi hyvin, mutta enemmän olisi kaivattu tietoa Matkailun laitoksen opiskelijoiden osallistumisesta harjoituksiin sekä heidän välillään jaetuista vastualueista. Opiskelijoiden ohjauksessa oli puutteita, ja näin ollen ne vaikeuttivat viestintää opiskelijoiden keskuudessa. Muita tiedottamiseen liittyviä asioita hankaloitti ajanpuute. Yhteistä aikaa olisi kaivattu enemmän.

Seuraavaksi käsittelin haastattelussa tiedottamista ja viestintää valituille kohderyhmille, josta Ihalainen antoi arvosanaksi hyvän eli 4. Markkinointiviestinnässä onnistuttiin hyvin siihen käytettyihin resursseihin ja aikaan nähden. Yksi näytös järjestettiin ja markkinointiin pelkästään opiskelijoille ja Päijät-Hämeen Kongressikeskuksen omalle henkilökunnalle, ja näytös olikin aivan täynnä. Muutama näytös myytiin yritysasiakkaille. Ne herättivät suurta kiinnostusta, mikä helpotti tilaisuuden myyntiä. Yhdelle yritykselle ravintolakabareetapahtuma myytiin niin, että he pystyivät käyttämään sitä omille asiakkailleen asiakastilaisuutena.

Tapahtuma sai lehdistön mielenkiinnon heräämään ja sai osakseen huomiota paikallislehdessä. Muu tapahtuman tiedottaminen käsitti puhelinmyyntiä, painettuja esitteitä ja omien sivujen esittämistä Internetissä Kongressikeskus Fellmannin sivuilla. Julisteita ravintolakabareesta oli jaettu Lahden keskustan kaappoihin ja marketteihin. Asiakasrekisteristä saaduille yritysasiakkaille postitettiin 12.–14.9.2005 yhteensä 1091 kpl Fellmannin omaa lehteä, jossa oli mainos ravintolakabareesta. Kaiken kaikkiaan ilmoitusmarkkinointia oli Ihalaisen mukaan vähän, tai se tapahtui muun mainonnan mukana. Kaikki näytökset saatiin myytyä tavoitteiden mukaisesti, ja jos näytöksiä olisi ollut enemmän, nekin olisi varmasti saatu myös myytyä. Tavoitteina viestinnässä ja tiedottamisessa oli saada näkyvyyttä, jossa onnistuttiinkin hyvin.

Seuraavana haastattelussa pyysin Ihalaista arvioimaan tapahtuman ajankohtaa, kestoa ja sisältöä. Tapahtuma järjestettiin marraskuusta joulukuuhun 2005 ja esityspäivät olivat arkisin 18.30- 21.30. Näytös kesti kokonaisuudessaan 3 tuntia, ruokailuineen ja väliaikoineen.

Ihalainen antoi tapahtuman ajankohdalle arvosanan 4, kestolle 5 ja sisällölle 4. Ajankohdan arvosanaa Ihalainen perusteli sillä, että esitykset olivat parhaimpaan pikkujoulu-aikaan, vaikkakin perjantai- ja lauantai-illat myyvät paremmin kuin arkiltaisain esitettävät näytökset.

Näytöksen kesto oli Ihalaisen mielestä sopiva, mukaan luettuna kaksi 15 minuutin väliaikaa. Ohjelman sisällöllinen kokonaisuus ruokailuineen ja tarjoiluineen oli hyvä, koska se linkittyi kokonaisuudessaan näytöksen tekstiin ja toimi hyvin. Asiakkailta tuli positiivista palautetta, koska kysymyksessä oli hauska kabaree, jossa yhdistyivät musiikki, näytös ja ruokailu sekä harkittuja yllätyksiä sisältänyt toteutus. Ihalaisen mukaan juuri yllätyksellisyys, joka on sidoksissa hyvin tekstin juoneen, antoi kokonaisvaltaisen elämyksen, jota tällä tapahtumalla haettiin.

Viimeisenä käsitelin haastattelussa tapahtuman hyödyllisyyttä ja tapahtuman lopullista yleisarvosanaa tapahtuman järjestämisen onnistuneisuudesta. Ihalainen antoi arvioksi molempiin kysymyksiin numeron 4 ja perusteli vastaustaan sillä, että ravintolakabaree tapahtumana tuki oppilaitosten yhteistyötä ja samalla tuli myös liiketoiminnallista näkyvyyttä sekä erilaista julkisuutta. Samalla ravintolakabareen tapahtuman tilaisuuteen osallistuvat asiakkaat saivat ajatuksia siitä, että he voivat jatkossakin vaikkapa järjestää yrityksensä omia kokouksia Kongressikeskuksen tiloissa työasioissa. Ravintolakabaree sai positiivista palautetta monilta näytöksen nähneiltä asiakkailta, ja siksi Ihalainen antoi kokonaisarvosanaksi 4.

Makuvaltaa-ravintolakabareen jälkimarkkinointi oli huomioitu hyvin, sillä palautteita kerättiin Fellannin helmikuussa 2006 ilmestyvään lehteen Areena Ajatuksille. Lehteä postitettiin helmikuussa 2006 Kongressikeskus Fellmannin asiakasrekisterissä oleville yritysasiakkaille. Lehtiartikkeli on liitteenä 6.

Kehittämisehdotuksina Ihalaiselta tuli tiedottamiseen lisääminen tapahtuman järjestämiseen osallistuneiden kesken, sekä Matkailun laitoksen oppilaiden huolellisempi ohjaus. Itse suunnitteluvaiheeseen olisi käytettävä riittävästi aikaa sekä kiinnitettävä huomiota myös aikatalutukseen ja tarkempiin vastuunjakoihin osallistuneiden opiskelijoiden välillä.

Muita kiinnostavia esiin tulleita tekijöitä haastattelussa oli se, miten ravintolakabareen ulkoistaminen olisi mahdollista. Koko tapahtuma voitaisiin ulkoistaa jollekin ohjelmia tarjoavalle ohjelmatoimistolle tai pelkästään opiskelijoille, koska Matkailun laitoksella on omat tilat ja vaadittavat puitteet. Laskutus tapahtuisi siis näin ollen vain pelkästään Matkailun laitoksen tarvittavista tiloista, ruokapalveluista ja tarjoilusta.

Vallon & Häyrisen (2003, 128) mukaan ”*onnistunut tapahtuma on sellainen, missä järjestetyllä tapahtumalla on tavoite, jonka tapahtuma täyttää ja se samalla tuottaa asiakkaille hyvän mielen sekä tunteen siitä, että he ovat tärkeitä*”. Onnistuneessa tapahtumassa teeman ympärille on koottu kysymykset: miksi, millainen, kenelle, kuka, mitä ja miten. Kysymyksiin on suunnitteluvaiheessa haettu vastaukset ja näin ollen on luotu hyvä lähtökohta onnistuneelle tapahtumalle (Vallo & Häyrisen 2003, 128). Makuvaltaa-ravintolakabaree tapahtumaa voidaan näin ollen sanoa onnistuneeksi, koska se täytti sille asetetut tavoitteet.

5.2 Kokemusten hyödyntäminen tulevaisuudessa

Keskustelimme Ihalaisen kanssa siitä, mitä Makuvaltaa-ravintolakabareesta kokemukset olivat antaneet jatkoa ajatellen. Uusi ravintolakabaree järjestettiin vuosi jälkikäteen Makuvaltaa-ravintolakabareesta syksyllä 2006. Uutta teemaa ja kokoonpanoa lukuun ottamatta, Matkailun laitos teki uuden ravintolakabareen yhteistyössä Musiikin laitoksen kanssa.

Tapahtuma oli siis synnyttänyt halun suunnitella ja toteuttaa uusia näytöksiä ruokailuineen. Kysymyksessä olivat suuremmat tavoitteet taloudellisesti ja markkinoinnillisesti.

Näytöksiä oli lisätty edelliseen verrattuna 4 ja asiakasmäärän tavoitteet nousseet 100:sta 200:aan. Taloudellinen tavoite oli selvästi suurempi ja markkinointiin oli panostettu suuremmin. Markkinointia laajennettiin radiomainontaan ja lehtimarkkinointia S-ryhmän laajalevikkiseen lehteen.

6 PROJEKTITYÖSKENTELY TAPAHTUMASSA

6.1 Projektin määrittely

Projekti on työmenetelmänä tehokas, tavoitteellinen, määräaikainen ja pakottaa kirjaamaan ylös tavoitteet ja asettamaan reunaehdot itse toiminnalle. Tavoitteena on, että projekti vastaa sille asetettuihin haasteisiin. Projektityöskentelyssä edellytetään joustavuutta, nopeutta ja tehokkuutta siihen osallistuvilta, sekä organisaation sisällä tapahtuva yhteistyökyky ja verkottuminen korostuvat. (Rissanen 2002, 14.)

Projektin käyttökelpoisuus tapahtumassa

Projekti sopii tapahtuman järjestämiseen siksi, että uusi tapahtuma on aina ainutlaatuinen projektityö, ja tapahtumajärjestelyt voidaan sijoittaa samoille vaiheille kuin projektityöskentelyssä. Projektityöskentelyn vaiheet lähtevät ideoinnista, joka johtaa suunnitteluun ja tavoitteiden määrittelyyn, toteutukseen ja päättämisvaiheeseen. Tapahtumaa voidaan ohjata, suunnitella ja seurata samoilla vaiheilla kuin projektityöskentelyssäkin. (Iiskola-Kesonen 2004, 8.)

6.2 Projektin perustaminen

Projektille valitaan jokin teema tai idea useammasta vaihtoehdosta, jota lähdetään tarkemmin suunnittelemaan ja toteuttamaan useammasta henkilöstä koostuvan projektiryhmän kanssa. Projektille on valittu jokin projekti-idea toteutettavaksi ja siitä tehdään projektisuunnitelma, jossa on se tarkasti lueteltu hankkeen taustat, yhteistyökumppanit, vastualueet, kohderyhmä, rahoittajat, budjetti, aikataulu, toteutus ja riskit. Tapahtuman järjestäminen on tyypillinen projektityö ja näin ollen sille asetetaan samat tavoitteet kuin projektityölle. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 26–30.)

Projektin vaiheistus on seuraavanlainen:

1. Projektin alustava valinta
2. Päätös aloittaa projekti= projektin perustaminen
3. Tausta ja esiselvitykset
4. Projektin suunnittelu
5. Toteutettavuuden ja riskien arviointi
6. Projektin toteutus
7. Projektin päättäminen
8. Projektin arviointi

Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 26)

Kuten projektikin, niin myös usein itse tapahtuma on kertaluonteinen ja sitä varten sille perustetaan oma projektiorganisaatio, jotka voidaan kutsua nimellä tapahtumaorganisaatio. Tapahtumaorganisaatio asettaa tapahtumalle ja sen järjestämiselle selkeät tavoitteet ja myös oman taloudellisen tavoitteen (Iiskola-Kesonen 2004, 34).

Projektisuunnitelma tapahtuman suunnitelman tueksi

Tausta- ja esiselvitysten jälkeen projektiryhmä aloittaa varsinaisen projektisuunnitelman ja sen laatimisen. Se laaditaan projektiryhmän organisaatiolle lyhyessä ajassa, jotta itse projekti voidaan käynnistää. Projektisuunnittelu on samanlainen tapahtuman järjestämisen suunnittelussa.

Tapahtumasuunnitelmassa on esiteltynä tapahtuman tausta ja tavoitteet, miten ja milloin tapahtuma aiotaan toteuttaa, minkä laajuinen tapahtuma on, yhteistyökumppanit ja vastuuhenkilöt, aikataulu, kustannusarvio, projektin sisältö ja toteutus, seuranta ja arviointi.

Tapahtumasuunnitelmassa vastataan tarkasti kysymyksiin: kuka järjestää, mitä järjestää, miksi järjestetään, kenelle järjestetään, miten järjestetään, tapahtuman talous- ja varainhankinta, viestintä- ja markkinointisuunnitelma, tapahtumaorganisaatio ja ketkä ovat vastuuhenkilöt. Muut huomioon otettavia tekijöitä, kuten vakuutuksia, järjestyksenvalvojia ja muita huomioon otettavia tekijöitä, kuten riittävää määrää asiakkaille tarkoitettuja saniteettitiloja. (Mustonen, 2006.)

6.4 Projektin toteuttaminen tapahtumassa

Projektin suunnittelun jälkeen projektista vastaava tapahtumaorganisaatio antaa luvan projektin toteuttamiseen ja tapahtumaan osallistujat alkavat toimimaan projektisuunnitelman mukaan. Tapahtumaprojektin toteuttaminen vaatii paljon erilaista työtä, ennen kuin itse tapahtuma on lopullisessa esitysmuodossaan, jonka osallistujat ja yleisö sekä lehdistö näkevät.

Tapahtuman toteuttaminen on vaatinut hyvän suunnitelman, motivoituneet osallistujat ja hyvän ilmapiirin tekijöiden keskuudessa. Tapahtumalle on määrätty tarkka päivä. Tapahtuman aikana voi kuitenkin ilmetä joitakin ongelmia, joiden pitää selvittää paikan päällä.

Tapahtuman aikana projektipäällikkö tarkkailee onnistumista ja kannustaa työntekijöitä. Hän voi joutua ratkaisemaan joitain esiin tulevia ongelmia, tai tilanteet voivat poiketa suunnitellusta.

Projektin toteuttamisen kannalta tapahtuman osallistujien ja työntekijöiden tulee tietää tapahtuman järjestämisestä vastaavat oikeat vastuuhenkilöt, jotta virheiden sattuessa osataan ottaa heti yhteys oikeaan henkilöön. Näin ollen aikaa ei hukkaannu vastuuhenkilöiden etsimiseen.

6.5 Projektin organisointi ja ohjaus tapahtuman järjestämisessä

Projektiorganisaation tavoitteellista ja määrätietoista työskentelyä kutsutaan projektityöskentelyksi. Tavoitteena on, että projektityöskentelyn tavat ja menetelmät vastaavat projektille asetettuja tavoitteita ja haasteita. Projektityöskentelyssä työskenteleviltä edellytetään joustavuutta, nopeutta, luovuutta, tehokkuutta ja yhteistyötaitoja. (Rissanen 2002, 14–15.)

Tapahtuman ohjaus

Tapahtumaa ohjaa projektipäällikkö, joka vastaa koko sen onnistumisesta, aikatauluista sekä taloudellisesta puolesta. Se on lopullisesti hänen vastuullaan. Päävastuullisen rinnalle voidaan ottaa muita osajia, jotka ovat keskenään jakaneet osaamis- ja ammattitaitonsa mukaan vastualueet. (Iiskola-Kesonen 2004, 31.)

Työt organisoidaan tapahtuman järjestämisen kannalta parhaimmiksi mahdollisiksi. Joku voi vastata markkinoinnista, joku työntekijöiden rekrytoinnista, joku ohjelmasta, joku tiedottamisesta ja myynnistä, joku ruokapalveluista, joku äänilaitteista jne. Jokainen osa-alue on otettu huomioon suunnitteluvaiheessa, jota tapahtuman järjestäminen ja toteuttaminen vaatii.

Projektipäällikkö ohjaa rinnallaan toimivia muita ammattitaitoisia henkilöitä ja katsoo, että tapahtumasuunnitelma menee kohti määrättyä tavoitetta ja ohjaa tarvittaessa aikataulujen noudattamisessa ja budjetissa pysymisessä. Tapahtuman ohjaus kestää tapahtuman ideoinnista päätösvaiheeseen asti. (Iiskola-Kesonen 2004, 31.)

6.6 Projektin päättäminen ja arviointi

Projektin pitäisi päättyä ennalta suunnitellun aikataulun mukaisesti sen täytettyä sille asetetut tehtävät. Toisinaan projekti voi keskeytyä ennalta arvaamattomasta syystä.

Projektin päättämisen toimenpiteisiin kuuluu projektin tulosten siirto edunsaajalle, loppuraportin laatiminen, dokumenttien säilytys, projektin jälkimarkkinointi ja projektiorganisaation lopullinen purku. (Rissanen 2002, 171.)

Hyvin onnistunut projekti vaatii luotettavan loppuraportoinnin sekä ihmiset, jotka sen kirjoittavat vielä silloin kun kaikki on tuoreessa muistissa. Hyvä loppuraportti on tuore ja kirjoitusasultaan selkeä (Rissanen 2002, 172).

Tapahtuman päättäminen ja arviointi

Tapahtuman päättäminen sisältää kokoamista ja purkamista, siivoamista ja erilaisia lopputöitä. Purku- ja siivoustöiden osallistujista on hyvä sopia jo etukäteen, jotta kaikki tulee hoidettua loppuun asti. Päättämiseen kuuluu palautteen kerääminen tapahtumasta ja kaikkien osallistujien kiittäminen. Jonkinlainen kiitostilaisuus on hyvä järjestää pienen ajan kuluessa itse tapahtumasta. Kiitostilaisuuden tarkoituksena on palkita ja kiittää työntekijöitä ja muita osallistujia sekä antaa mahdollista palautetta ja kerätä samalla mielipiteitä.

On tärkeää dokumentoida kaikki suunnitelmat ja saadut tulokset huolellisesti. Näin niitä voi käyttää myöhemmin suunniteltaessa uutta vastaavanlaista tapahtumaa. Myös palautteiden kerääminen tapahtuman onnistumisesta on tärkeää tulevaisuuden kannalta.

6.7 Tapahtuman järjestämisen opas projektityöskentelyn avulla

Tapahtuman järjestämisen opas käsittää tapahtuman järjestämisen vaiheet ideoinnista tapahtuman lopulliseen päättämiseen asti. Oppaassa on myös ohjeita ja suoria linkkejä erilaisten lupien ohjeistukseen ja hankkimiseen ja ohjeita siitä, milloin mitään lupaa tulee hakea tai mitä tulee ilmoittaa viranomaisille.

Oppaan esittely

Tapahtuman järjestäminen vaatii usein selkeitä ohjeita ja opastusta, varsinkin jos tekijät eivät ole osallistuneet suurehkon tapahtuman järjestämiseen aikaisemmin. Olisin itse kaivannut jotakin helppolukuista ja vähän aikaa vievää teosta tapahtuman järjestämisestä, silloin kun osallistuin itse ensimmäisen kerran Makuvaltaa-ravintolakabareen suunnitteluun ja toteutukseen. Olin teorianunneilla lukenut projektityöskentelystä kertovan kirjan ja näin ollen noudatin sieltä saamiani oppeja. Oppaan kansisivu ja etusivu liitteenä 6 ja 7.

Oppaan prosessin kuvaus

Lähdin suunnittelemaan opasta opinnäytetyön aikana pidetystä päiväkirjasta ja siihen syntyneistä kysymyksistäni ja ajatuksistani. Pohdin vaihtoehtoja, joilla toteuttaisin oppaan visuaalisen ilmeen. Kokeilin tehdä muutaman samanlaisen sivun Word-ohjelmistolla ja PowerPoint-ohjelmistolla, mutta päädyin jälkimmäiseen vaihtoehtoon sen paremman visuaalisen ilmeen ansiosta. Päätöstäni tuki myös se, että olen muiden koulutöiden ohella tutustunut jo aikaisemmin PowerPoint-esitysten luomiseen ja hallitsin sen käytön paremmin kuin muiden ohjelmistojen käytön.

Seuraavaksi suunnittelin mielikuvakartta-mallia käyttäen paperille niitä asioita, joita käydään järjestyksessä läpi tapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa. Pohdin, millaisia tärkeimpiä asioita oppaan sivut sisältäisi. Yhdistin asioita, joita käydään läpi strategisessa ja operatiivisessa osiossa opinnäytetyön teoriaosuudessa. Miellekartan avulla piirsin paperille selkeitä otsikoita, joiden alle loin lyhyen tekstin otsikon aiheesta.

Tarkoitus oli tehdä oppaan pääsivulle pääotsikot, jotka kertovat lyhyesti ja ytimekkäästi aiheen, josta on linkki itse tietoa antavalle sivulle. Otsikot laitoin etenemään loogisesti ylhäältä alaspäin, niin että otsikoiden aiheet etenevät samassa järjestyk-

sessä, kuin ne etenevät tapahtumaa suunnitellessa ja järjestäessä. Tässä vaiheessa kokeilin kahta mallia.

Ensimmäisessä versiossa oppaan pääsivulta yhdistyi hyperlinkki Word-tiedostolla tehtyihin asiakirjoihin. Tein samalla toimintaperiaatteella toisen version oppaasta, jossa kaikki sivut olivat luotu pelkästään PowerPoint-ohjelmistolla ja ne näyttivät visuaalisesti paremmilta ja luettavuudeltaan selkeimmiltä. Myös tekstin sisältö lyheni huomattavasti. Tämän jälkeen pohdin erilaisia taustoja ja värivaihtoehtoa ja lopulta päädyin kierrekansiota muistuttavaan malliin, koska oppaani ideointi oli lähtenyt alun perin hahmottumaan tavallisen kierrekansion sivuille. Tausta, kierrekansion sivut kuvaavat miellekarttaa, jota monet henkilöt käyttävät arjessaan ideoidessaan.

Jouduin testaamaan hyperlinkkien toimivuutta useaan otteeseen ja toteamaan, että siirräessä ne eri asemalle, esimerkiksi tietokoneen c-asemalta cd-levylle hyperlinkkien toimivuus katoaa. Jouduin pohtimaan ja testaamaan uudelleen, kuinka ne toimisivat Matkailun laitoksen koneella. Tässä vaiheessa ilmeni ongelmia. Hyperlinkit ja luodut sivut eivät auenneet ja toimineet toivotulla tavalla. Tutkin kotona ongelmaa uudelleen ja kyselin muilta henkilöiltä neuvoja asian korjaamiseksi. Olin tehnyt virheen laittaessani tallennetun etusivun ja siihen kuuluvat liitteet eri aikaan.

Hyperlinkkejä luodessa on oltava kaikki sivut luotuin omina tiedostoinaan ja ne on siirrettävä samaan aikaan haluttuun asemaan. Muuten tietokone ei voi lukea luotuja tiedostoja tai hyperlinkkejä ja silloin ne eivät toimi halutulla tavalla. Korjasin tämän ongelman ja opas alkoi toimia halutulla tavalla. Samalla liitin sivuille suunnitteluvaiheessa tarvittavia lomakkeita, jotka olen tehnyt tätä opasta varten.

Opas täytti sille asettamani tavoitteet ja sitä oli mielenkiintoista tehdä useista vastaantulevista ongelmista huolimatta. Sain paljon hyödyllistä kokemusta ja samalla opin uutta PowerPoint-ohjelmaa käyttäessäni.

Tulevaisuutta ajatellen, oppaan kehittämistä voisi jatkaa niin, että se toimisi Internetin sivustoilla ja olisi Lahden ammattikorkeakoulun opiskelijoiden käytettävissä. Opasta voisi kehittää vaikka tietokoneiden ja ohjelmien luomiseen erikoistunut ammattikorkeakoulussa opiskeleva oppilas. Näin siitä olisi lisää hyötyä ja arvoa tulevaisuudessa.

7 OPINNÄYTETYÖPROSESSIN ARVIOINTI

Opinnäytetyöni aihe tapahtuman järjestämisestä projektityöskentelyn avulla oli haasteellinen ja minulle myös mielenkiintoinen. Sain osallistua Makuvaltaa-ravintolakabareen suunnitteluun ja toteutukseen sekä olla mukana mielenkiintoisessa, ensimmäisessä Matkailun laitoksella esitettävässä toteutuksessa syksyllä 2005. Tutustuin omakohtaisesti ja läheisesti tapahtuman suunnittelun ja toteutuksen eri vaiheisiin, joissa käytimme projektityön ja työskentelyn ohjeita.

Rajasin työni tapahtuman järjestämisestä kertomiseen sekä liitin siihen projektityöskentelyn eri vaiheita, koska pidin sitä hyvänä apukeinona järjestelyjä mietittäessä ja toteutettaessa. Mielestäni nämä kaksi teoriaa yhdessä helpottavat juuri erilaisia tapahtumia järjestettäessä ravintoloissa. Samalla sain itse tutustua tapahtuman järjestämisestä kertovaan kirjallisuuteen ja ottaa siitä paljon oppia, jota voi hyödyntää tulevaisuudessa ammatissani.

Käyttämäni lähdekirjallisuus toimi hyvänä pohjana työlleni ja samalla palautti minut yhdistämään lukemaani ja vertaamalla sitä käytännön asioihin. Aluksi en ollut varma, mitä kirjallisuutta käyttäisin, mutta lopulta päädyin tuoreeseen kirjaan Tapahtuman järjestämisestä.

Samalla opin käyttämään suunnittelutaitoa tehdessäni cd-rom-levyä, josta minulla ei ollut ollenkaan aikaisempaa kokemusta. Välillä työni kirjoittaminen tuntui työlläältä ja etenikin melkoisen hitaasti, mutta ohjauksen ansiosta sain taas tarmon takaisin. Oppiminen vaatii paljon erilaisten asioiden huomioimista, kuten havainnointia ja tiedon valikointia.

Työni ideointivaiheessa olin ajatellut haastatella useampia henkilöitä tapahtuman järjestämiseen liittyvistä asioista, mutta päädyin vain yhteen ammattilaisen haastatteluun, joka antoi itselleni suuntaa työn onnistumisesta Makuvaltaa-ravintolakabareessa.

Olisi ollut järkevää kerätä yleisöltä suoraan palautetta Makuvaltaa-ravintolakabareen tapahtuman järjestämisestä ja onnistuneisuudesta, mutta en silloin huomannut tarvitsevani sellaista tietoa.

Keräsin tietoja Makuvaltaa-ravintolakabareesta päiväkirjamaisesti tapahtuman toteutusvaiheessa, mutta joitakin tietoja kysyin Ihalaiselta vasta opinnäytetyöni kirjoitusvaiheessa. Olisin voinut kerätä heti tapahtuman jälkeen kirjallista palautetta muilta osallistujilta.

Johtopäätökset

Halusin selvittää työni avulla vastauksia kohdassa 1.3 esitettyihin kysymyksiin, jossa etsin hyvän tapahtuman onnistuneisuuden syitä, mitä vaiheita ja osatekijöitä on huomioitava tapahtuman järjestämisessä. Samalla etsin vastauksia siihen, miten projektityöskentelyä voidaan hyödyntää käytännön tapahtuman suunnittelussa. Päädyin johtopäätöksiin, jossa asiakas tai valittu kohderyhmä on se, joka ensikädessä mittaa omalla osallistumisellaan ja kiinnostuksellaan tapahtumaan, onnistumista.

Onnistunut tapahtuma, joka on tuottanut ikimuistoisen kokemuksen, vaikuttaa asiakkaan mielikuviin, tunteisiin ja sitä kautta ajatukseen siitä, onko tapahtuma vastannut asiakkaan odotuksia. Tapahtuman onnistumista ohjaavat siis asiakkaan tunteet ja kokemukset. Asiakkaalle on muovautunut oma sisäinen näkemys siitä, mikä on hänestä onnistunutta ja sitä kautta laadullista. Onnistuneessa tapahtumassa pitää olla kokonaisuus sopusoinnussa kaikkien siihen liittyvien osatekijöiden kanssa, kuten esimerkiksi ohjelma, ruokailu, tarjoilu, tilat, akustiikka, valot, reitit, esitteet, markkinointi yms.

Pohtiessani projektityöskentelyn hyödyllisyyttä käytännön tapahtuman suunnittelussa, päädyin ajatukseen, että onnistunut tapahtuma tarvitsee selkeän tavoitteen, suunnittelun ja toteutuksen jota kohti edetään harkitusti ja suunnitelmallisesti.

Tapahtuman seuranta ja arviointi tuo hyödyllistä tietoa onnistuneisuudesta ja näin ollen sitä saatua tietoa voidaan käyttää tulevaisuudessa uusia tapahtumia suunnitella. Siksi projektityöskentely sopii hyvin tapahtuman järjestämiseen ja suunnitteluun. Rissasen (2002) kirjan otsikon mukaan voidaan kiteyttää idea, projektilla tulokseen. Tapahtumalla halutaan yleensä saada aikaan jotakin tuloksia, taloudellisia tai elämyksellisiä ja ottamalla mukaan projektityöskentely ja sen työvaiheet voidaan saavuttaa menestyksekkäs tapahtuma. Näin tapahtuman tavoite tulee toteutuksi.

LÄHTEET

Haapio, M. 2005. Ruokateatteria ja teatteriruokaa. Iltalehti 11.11.2005.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2000. Tutki ja kirjoita. 6. uudistettu painos. Kirjayhtymä, Helsinki.

Järjestyslaki 612/2003. Annettu Helsingissä 27.6.2003.

Kauhanen, J., Juurakko, A. & Kauhanen, V. 2002. Yleisötapahtuman suunnittelu ja toteutus. WSOY, Vantaa.

Iiskola-Kesonen, Hanna. 2004. Mitä, Miksi, kuinka? Käsikirja tapahtumajärjestäjille. Suomen Liikunta ja Urheilu ry.

Laurent, B. 2006. Päivittäisjohtaminen matkailu- ja ravintola-alalla. WSOY, Porvoo.

Muhonen, M & Heikkinen, L. 2003. Kohtaamisia kasvokkain. Tapahtumamarkkinoinnin voima. Talentum Media Oy, Jyväskylä.

Rissanen, T. Projektilla tuloksiin. Projektin suunnittelu, toteutus, motivointi ja seuranta. 2002. Gummerus, Jyväskylä.

Tum, J. Norton, P. & Wright Nevan J. 2006. Management of Event Operations. Elsevier, Butterworth Heinemann, Great Britain.

Vallo, H & Häyrinen, E. 2003. Tapahtuma on tilaisuus. Opas onnistuneen tapahtuman järjestämiseen. Tietosanoma Oy, Helsinki.

Vilka, H & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Tammi, Helsinki.

Ihalainen, N. 2006. Markkinointipäällikkö. Kongressikeskus Fellmanni. Haastattelu 22.11.2006.

Mustonen M. 2005. Järjestetään tapahtuma! [verkkójulkaisu]. Käytännön opas tapahtumien järjestäjille. [viitattu 4.12.2006]. Saatavissa: www.arlainst.fi

Teoston sivut 2007. www.teosto.fi 11.1.2007

LIITTEET

MAKUVALTAA TYÖRYHMÄ 2005

LIITE 1

Ravintolakabaree Makuvaltaa

7.10.05

Esitykset Fellmannin ravintolasalissa

ti 8.11. klo 18.30 pääharjoitus, opiskelijayleisö, *maksu ala-aulassa ennen esitystä!*

ke 9.11. klo 18.30 kenraaliharjoitus, konsernilaiset, 100 henkeä (loppuunmyyty) *maksu ala-aulassa ennen esitystä!*

pe 11.11. klo 18.30 ensi-ilta, HyvoLamkin pikkujoulu, väki saapuu klo 18.00 – Tervetuloa ja puheet

ke 16.11. klo 18.30

to 17.11. klo 18.00 (yksityistilaisuus, alle 100 henkeä, Biofincon Oy:n asiakastilaisuus, tj Satu Hongell vedetään alussa lyhyesti mukaan esitykseen, loppuunmyyty)

ke 23.11. klo 18.30 (yksityistilaisuus, noin 65 henkeä, Lahden tiede- ja yrityspuisto Oy, loppuunmyyty)

to 1.12. klo 18.30

- Torstaina 13.10. klo 13 alkaen gastronomiakoulutus koko työryhmälle Fellmannin ravintolasalissa.

Iltapäivän kulku:

1. klo 13 – 14 Johdatus Makuvaltaa-esityksen pariin/Janne Viitaniemi
2. klo 14 - 16 Keittiö- ja tarjoiluharjoitukset: yhteinen ruoantekohetki opetuskeittiössä 332 (perunamunakas, bruchetta, risotto ja makkarat), tarjoilutekniikkaa (mm. risoton ja makkarat tarjoilujen ajoitus) ravintolasalissa/Irmeli Lundqvist ja Tanja Mikkola
3. klo 16 - 18 Vuorovaikutus- ja esiintymiskoulutus (tarjoilutehtävissä toimitvat)/Kristiina Kattelus (Luokka 403)

- Tiistaina 18.10. klo 13.30 alkaen lehdistötilaisuus. Tarjolla tapaksia buffetpöydästä, juomana valkoviini ja kivennäisvesi. Jokainen ottaa tapaksensa tilaisuuteen saapuessaan ja istuu pöytään.

Tilaisuuden kulku:

1. Jukka Oreston tervetuloa-sanat
2. Janne Viitaniemi kertoo Makuvaltaan tarinasta ja lauluista
3. Kristiina Kattelus kertoo esityksestä, jonka jälkeen esitetään max. neljä laulua (kesto noin 10 - 15 min) – makkarat tarjoillaan esityksen lomassa
4. Kahvit ja mantelikeksi, lehdistön kysymykset

Työryhmä

Musiikin laitos

Nimi	Vastuualue / rooli
Janne Viitaniemi	käsikirjoitus, musiikin sävellys ja harjoitus, (tietokilpailun valokuvat)
Kristiina Kattelus	ohjaus, dramaturgia ja laulujen harjoitus
Suvi Halinen	apulaisohjaaja
Maikki Autio	laulustemmojen kirjoitus ja harjoittaminen
Musiikkiteatterin	

3. vuosikurssin opiskelijat	
Lea Orpana	Lisbet
Sasu Junkkari	Jim
Tuukka Raitala	Tommi
Suvi Halinen	tarjoilija
Emmi Jauhiainen	tarjoilija – muusikko (huilu)
Miia Mäkinen	tarjoilija
Selina Sillanpää	tarjoilija – muusikko (viulu)

Yhtye	
Pekka Miettinen	kitarat
Esa Parikka	rummut
Anu Silvasti/	piano
Anna-Maija Virtanen	
Meikkaus	Style Academy
Koreografia	Lea Orpana, Selina Sillanpää, työryhmä
Puvustus	työryhmä
Lavastus	työryhmä (Fellmannin rekvisiittaa ja muuta kalustoa Musiikin laitoksella harjoituksia varten)

Matkailun laitos/Kongressikeskus Fellmanni

Nimi	Vastuualue
Tarjoilijat ja keittiöväki	Harjoituksiin ja yhteisiin tapaamisiin osallistuminen (mm. gastronomiakoulutus). Tarjoilu ja ruokien valmistus yhdessä opiskelijoiden kanssa.
Irmeli Lundqvist Jukka Turta Tanja Mikkola	Makuvaltaa-menun reseptiikka, suunnittelu ja testaus yhdessä opiskelijoiden kanssa. Tarjoiluharjoitukset yhdessä opiskelijoiden ja Fellmannin salihenkilökunnan kanssa.
Markku Kahelin	valot ja äänikalusto, kannettava ja valkokangas
Niina Ihalainen	Markkinointitoimenpiteet: netti ,esite, lehdistötiedote ja käsiohjelma Sisäinen tiedotus/koko konserni – kenraaliharjoituksen markkinointi Opiskelijajyaleisö ti 8.11., markkinointi (sähköposti, ma 10.10.05) Lehdistötilaisuus ti 18.10 klo 13.30
Opiskelijat	Tarjoilutehtävät MAL 05 KL (matkailuopiskelijat)
1. Anssi Tyrni	
2. Kai Mathias	
3. Hanna Hakkarainen	
4. Riina Karhu	
5. Laura Tammissalo	
6. Kaisa Uusitalo	
7. Anna Tiensuu	
8. Marju Töyrylä	
9. Tiina Tuominen	
10. Anni Kujala	
11. Marianna Räsänen	
12. Virpi Kujanpää	

13. Sarika Koponen	
14. Annika Suominen	
15. Riikka Sirkkala	
16. Mira Norrby	
17. Kati Tyrylahti	
18. Maria Saarto	
Opiskelijat	Keittiövuorot HOTRA 03
1. Atte Karppinen	
2. Matti Kupias	
3. Terhi Saarinen	
4. Tiina Siidorow	
5. Toni Tervämäki	
6. Mervi Torkkeli	
(7. Anna Sysiö)	

MAKUVALTAA RUOKAMENU

LIITE 2

MAKUVALTAA
MENU

Alkumalja

Cristal Castelblanch
raikas, tasapainoinen

Tapaksia

Maailman makkaroita talon tapaan
Risottoa ja paahdettua paprikaa

Pinot Grigio Zenato, Italia
puolikuiva, raikas, runsas, pehmeästi hedelmäinen

Karitsaa kahdella tavalla, valkosipuli-perunapyrettä ja rosmariinikastiketta

Trapiche Pinot Noir, Argentina
keskitäyteläinen, pehmeästi tamminen, hieman vaniljainen

Paahdovanukas, mantelikeksitä ja hillottuja hedelmiä

MAKUVALTAA-RAVINTOLAKABAREEN BUDJETTI

LIITE 3

MAKUVALTAA**Myyntitulot (yht. 446 lippua, á 10, 17 tai 61/68 €)**

Ruoka	13201,330
Viinit	4130,00
Yhteensä	17331,330

Kustannukset

Henkilöstön ruokailut, 20 henk. 50 €/ilta	350,00
Tuotekehitys	150,00
Raaka-ainekustannukset, á 11 €, 446 annosta	4906,00
Viinit	2230,00
AV-välineet + verho	150,00
Palkkakulut: Markku Kahelin ja Raimo Päivä	1200,00
Palkkakulut: Janne Viitaniemi	1400,00
Tekijänoikeuspalkkio	384,00
Ohjaus: Irmeli Lundqvist ja Jukka Turta	2000,00
Palkkakulut: Niina Ihalainen	1000,00
Logopolis/Heikki Sallinen tunnit: 25,25 h	1237,25
Lahtikoipio/esitteet (esite ja tiedote)	221,18
Lahtikopio/käsiohjelmat ja julisteet	358,18
Lahtikopio/kutsut 1.12. esitykseen	42,00
StyleAcademy - meikkaus	195,20
Edustus, mm. saunailta x 2, ensi-ilta, lehdistötilaisuus	300,00
Yhteensä	16123,81

TULOS**1207,520**

HAASTATTELULOMAKE

LIITE 4

Haastattelulomake

1. Mitkä olivat tavoitteet Makuvaltaa- ravintolakabaree tapahtumalle?

2. Miten nämä tavoitteet toteutuivat?

3. Arviot onnistuneisuudesta Makuvaltaa tapahtumassa?

Arviointi: Asteikko **1-5** (1 erittäin huonosti, 2 huonosti, 3 tyydyttävästi, 4 hyvin, 5 erittäin hyvin)

Sopivuus Lahti paikkakuntana

Onnistuneisuus Matkailun laitos esiintymispaikkana

Tapahtuman järjestelyjen onnistuneisuus

Tiedottaminen tapahtuman järjestäjille ja osallistujille

Tiedottaminen ja viestintä valitulle kohderyhmälle

Muu tiedottaminen (puhelinmyynti, painetut esitteet, julisteet, omat Internet-sivut, Fellmannin Areena ajatuksille-lehti)

Tapahtuman valitun ajankohdan onnistuneisuus

Tapahtuman kesto

Tapahtuman ohjelmallinen sisältö

Tapahtuman ruokatarjoilut

Tapahtuman hyödyllisyys

Yleisarvosana tapahtumasta

4. Kehittämisehdotuksia

5. Muita esiin tulleita ajatuksia

MAKUVALTAA VALOKUVIA

LIITE 5

Ravintolasali

Ravintolasali

Kenraaliharjoitus

Kenraaliharjoitus

Alkuruoka

Väliruoka

Pääruoka

Jälkiruoka

Makuvaltaa harjoitti ammattiin

Matkailun laitoksen opiskelijat Kati Tyrylähti, Maria Saarto ja Tiina Siidorow työskentelevät Makuvaltaa-ravintolanäytelmässä. Oppia tuli.

Fellmannin ravintola-salissa esitettiin talvi-kaudella gastronomista näytelmää. Makuvaltaa -esitys oli enemmän kuin pelkkä teatteriteos. Kolmetuntisen esityksen kuluessa nautittiin ateria, jonka kaikki ruokalajit olivat mukana näytelmän juonenkään-teissä ja lauluissa.

Samaan aikaan kun Fellmannin ruokapöydissä nautittiin teatterista ja ruokailtiin, keittiössä tehtiin myös tarkasti harjoitettua esitystä. Ammatillaiset ja opiskelijat vastasivat siitä, että juuri oikeat ruokalajit tarjottiin juuri oikeaan aikaan – draamaan istuvasti.

Hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelman 3. vuosikurssilainen Tiina Siidorow oli mukana suunnittelemassa Makuvaltaa-illan ruokalistaa. Koemaistettiin, testattiin, kokattiin, ja muutaman viikon testien jälkeen menu oli valmis.

Tiina toimi keittiössä koko projektin vetäjänä: keittiön taiteellinen työ oli saatava parhaimmilleen joka esityksessä.

”Minun työtäni helpotti se, että minulla on ravintolakokien koulutus pohjalla. Mutta hyvin pärjäsin. Uusiakin työtarjojoksia tuli.”

Tiina laati Makuvaltaa -työstään opin-

näytteensä, jossa hän tarkastelee työtään tuottajan näkökulmasta. Erinomaista harjoittelua ravintolan esimiestehtäviin.

Hauskaa kauhusta kankeina

Maria Saarto ja Kati Tyrylähti opiskelevat matkailun koulutusohjelman 1. vuosikurssilla. Opintoihin kuuluu myös salitoiminta, käytännössä mm. oikeita tarjoilijan töitä. Makuvaltaa -esitys antoi opiskelijoille hyvän tilaisuuden kokeilla osaamista ravintolalassissa.

”Tarjoileminen oli aivan uutta työtä meille”, kertoo Maria. ”Tosin meillä oli älyttömän

hauskaakin, vaikka välillä olimme kauhusta kankeina.”

Yhteistyö taiteilijaopiskelijoiden kanssa sujui hyvin. Esityslava ja keittiö piti saada toimimaan yhteen. Ohjaaja Kristiina Katelus ymmärsi keittiön erilaiset aikataulut ja toimintatavan. Esitys saatiin ajoitettua sopivasti.

”Ohjaaja antoi meille tarjoilijoille ohjeita tavoista, jolla lailla liikumme salissa ja miten tarjoilemme ruokalajit. Siinä mielessä olimme myös osa näytelmää”, sanoo Kati.

Käytännön työssä oppii. Tiina Siidorow huomasi, että esityksessä oppi sen, mitä tulevaisuuden esimiestehtävissä pitää tietääkin. ”Sain käsityksen siitä, millaista on tuottaa näin monipuolista ohjelmaa – ja myös taloudellisesta näkökulmasta katsottuna. Makuvaltaa oli todellinen koulutusjakso.”

